

थोडक्यात...

मला राज्यसभेवर पाठवल्यास समीर भुजबळांना मंत्रिपद द्या

मुंबई - उपमुख्यमंत्री सुनेत्रा पवार यांच्या राजीनाम्यामुळे रिक्त झालेल्या राज्यसभेच्या जागेसाठी येत्या ८ जून रोजी निवडणूक होत आहे. राष्ट्रवादी काँग्रेसमधून या जागेसाठी अन्न आणि नागरी पुरवठा मंत्री छगन भुजबळ यांच्या नावाची सर्वाधिक चर्चा आहे. पण आपल्याला केंद्रात

छगन भुजबळांची मागणी

पाठवल्यास पुढापाठ समीर भुजबळ यांना राज्यात मंत्रिपद द्यावे, अशी मागणी छगन भुजबळ यांनी सुनेत्रा पवार यांच्याकडे केल्याचे सुत्रांनी सांगितले. छगन भुजबळ यांनी यापूर्वी लोकसभा आणि राज्यसभेवर जाण्याची इच्छा प्रदर्शित केली होती. लोकसभा निवडणुकीच्या वेळी केंद्रीय गृहमंत्री अमित शहा यांनी स्वतः त्यांचे नाव सुचवले होते. त्यामुळे यावेळीदेखील भुजबळ यांच्या नावासाठी भाजपा अनुकूल असल्याचे सांगितले जाते. परंतु भुजबळ यांना राज्यसभेवर पाठवल्यास त्यांची येवल्याची जागा रिक्त होणार आहे. त्या ठिकाणी पोटनिवडणूक होईल. या जागेवर लढण्यासाठी समीर भुजबळ यांनी पूर्ण तयारी केली आहे. मात्र ते निवडून आल्यानंतर त्यांना मंत्रिपद मिळेल याची शाश्वती नाही. त्यामुळे छगन भुजबळ यांनी राज्यसभेवर जाताना समीर भुजबळ यांना मंत्रिपद देण्याची अटच सुनेत्रा पवार यांना घातली आहे.

KHO-GO
TRUSTED SINCE 1981
६५ वर्षांचा विश्वास,
खो-गो गोळ्यांच्या आणि खो-गोळ्यांवर त्वरित आराम मिळवा
खो-गो गोळ्यांच्या आणि खो-गोळ्यांवर त्वरित आराम मिळवा
६५ वर्षांचा विश्वास,
खो-गो गोळ्यांच्या आणि खो-गोळ्यांवर त्वरित आराम मिळवा
६५ वर्षांचा विश्वास,
खो-गो गोळ्यांच्या आणि खो-गोळ्यांवर त्वरित आराम मिळवा

मुंबई, रायगड, रत्नागिरीत ३ दिवस पावसाचा इशारा

मुंबई - राज्यात गेल्या काही दिवसांपासून तापमानाने उर्बाक गाठला असतानाच मुंबईसह कोकणातील काही भागांत पुढील ३ तासांत हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता भारतीय हवामान विभागाने व्यक्त केली आहे. आज सकाळी ७ वाजता हवामानाचा इशारा जारी करण्यात आला असून मुंबई, रायगड आणि रत्नागिरी जिल्ह्यांना यलो अलर्ट दिला आहे. काही ठिकाणी विजांच्या कडकडातसह पावसाच्या सरी कोसळू शकतात. त्यामुळे नागरिकांनी आवश्यक ती स्वतःची सुरक्षा घ्यावी, असे आवाहन हवामान विभागाने केले आहे.

मुंबईत वडापाव ३५ रुपयांवर स्वाद्यपदार्थांच्या किमती वाढल्या

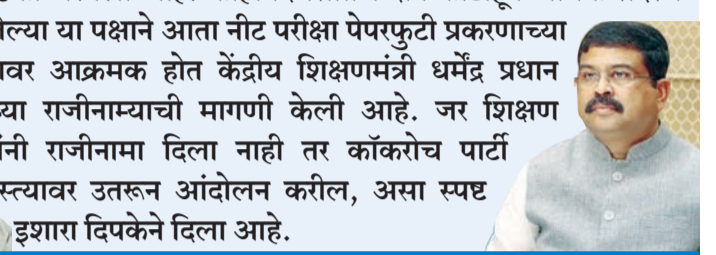
मुंबई - उत्पन्न, आता मुंबईकरांना एका वडापावसाठी २० ते ३५ रुपये मोजावे लागणार आहेत. त्यातच खाद्यतेल, बटाटा आणि पावाच्या दरातही वाढ झाल्याने वडापावच्या किमतीत ५ ते ७ रुपयांची वाढ करण्यात येत आहे. मुंबई, ठाणे आणि इतर शहरांमध्ये वडापावचे दर २५ रुपयांपर्यंत पोहोचले आहेत. इटली आणि डोशासारख्या पदार्थांचे दरही ४० रुपयांच्या वर गेले आहेत. मुंबईतील प्रसिद्ध जिलेबी-फाफडा विक्रेत्यांनीही किमती वाढवल्या असून, आधी जिलेबी-फाफडा ५०० रुपये किलो पण २ वर

केंद्रीय शिक्षणमंत्र्यांनी राजीनामा दिला नाही तर कॉॅंक्रोच पार्टी रस्त्यावर आंदोलन करणार! दीपकेचा इशारा

मुंबई

कॉॅंक्रोच जनता पार्टी केवळ ऑनलाईन चळवळ न राहता प्रत्यक्ष लोकांमध्ये जाऊन काम करणार आहे, असे या पार्टीचे संस्थापक अभिजित दीपके याचे म्हणणे आहे. शिक्षण मंत्र्यांनी राजीनामा द्यावा या निवेदनावर सही करा, असे आवाहन पार्टीने केले आहे. या आवाहनाला भरघोस प्रतिसाद मिळत असतानाच त्याचे इन्स्टाग्राम अकाउंट आता हॅक झाले आहे. याआधी त्याचे एक्स अकाउंट भारतात बंद करण्यात आले. त्यातच दिपकेला धमकी देण्यात आली की, भाजपात सामील हो नाहीतर खतम करू. धमकी देणाऱ्याचा व्हिडिओ आता व्हायरल झाला आहे. दरम्यान, धमक्या मिळाल्यावर त्याच्या

देशभरात चर्चेचा विषय ठरलेल्या समाजमाध्यमांवरील कॉॅंक्रोच जनता पार्टीने सत्ताधाऱ्यांना धडकी भरवली आहे. काही दिवसांतच दोन कोटींहून अधिक सदस्य बनलेल्या या पक्षाने आता नीट परीक्षा पेपरफुटी प्रकरणाच्या मुद्यावर आक्रमक होत केंद्रीय शिक्षणमंत्री धर्मेंद्र प्रधान यांच्या राजीनाम्याची मागणी केली आहे. जर शिक्षण मंत्र्यांनी राजीनामा दिला नाही तर कॉॅंक्रोच पार्टी रस्त्यावर उतरून आंदोलन करील, असा स्पष्ट इशारा दीपकेने दिला आहे.

छत्रपती संभाजीनगरच्या वाळूज येथील घराबाहेर पोलीस संरक्षण देण्यात आले आहे. शिक्षणमंत्री धर्मेंद्र प्रधान यांनी राजीनामा दिला नाही तर रस्त्यावर आंदोलन केले जाईल असे सांगत अभिजित दीपके म्हणाला की, आमच्या आंदोलनाची तुलना नेपाळ किंवा बांगलादेशातील आंदोलनांशी करू नये. तो जेन - झी पिढीचा अपमान ठरेल. शांततापूर्ण आणि लोकशाही मार्गाने आंदोलन करण्यावर आमचा भर आहे. हिंसा करणे किंवा अस्थिरता निर्माण करणे हा आमचा उद्देश नाही. आमचा विश्वास केवळ लोकशाहीवर आणि शांततापूर्ण मार्गावर आहे. समाजमाध्यमावर सुरू झालेली ही चळवळ आता प्रत्यक्षात येऊ लागली आहे. ती फक्त जेन-झी पुरती मर्यादित नाही. १६-१७ वर्षांचे विद्यार्थीदेखील सध्याच्या व्यवस्थेविषयी नाराजी व्यक्त करत आहेत. मला दरोजे असे व्हिडिओ मिळत आहेत, ज्यात लोक कॉॅंक्रोच जनता पार्टीच्या नावाने विविध उपक्रम करताना दिसतात. काहीजण यमुना नदी स्वच्छ करण्याचा प्रयत्न करत आहेत, तर काही टी-शर्टवर पक्षाचे लोगो तयार करत आहेत. गाड्यांवर स्टिकर लावत आहेत आणि स्थानिक गटही निर्माण करत आहेत. आम्ही ठरवले आहे की, भविष्यात राजकीय पातळीवर पुढे जायचे असल्यास, सर्वप्रथम लोकांशी चर्चा करून सामूहिक निर्णय घेतले जातील. प्रश्न - तुम्हाला समाज माध्यमांवर इतका प्रचंड पाठिंबा मिळतो आहे. त्यावरून असे वाटते का की, सध्याचे तरुण निराश आहेत. त्यांना बदल हवा आहे? अभिजित दीपके - हे खरे

आहे. आम्हाला जे संदेश मिळत आहे त्यावरून असे म्हणता येईल की, आजचे तरुण खूप निराश्यात आहेत. त्यांचा केवळ व्यवस्थेवरील विश्वास उडालेला नाही तर सध्याच्या सरकार आणि विरोधी पक्षाबाबतही ते निराश आहेत. आपले मुद्दे कुणीच उचलत नाही, असे त्यांना वाटत आहे. काँग्रेस पक्षाची नव तरुणांशी नाळ का जोडली जात नाही असे विचारता दीपके म्हणाले की, राजकीय पक्ष आणि तरुण पिढी यांच्यात संवादाची दरी निर्माण झाली आहे. आजचे तरुण पारंपरिक पद्धतीने राजकारण पाहत नाहीत. ते लांबलचक पत्रकार परिषदा पाहत बसत नाहीत. राजकीय पक्षांनी तरुण जिथे सक्रिय आहेत तिथे म्हणजे सोशल मीडिया आणि डिजिटल प्लॅटफॉर्मवर संवाद साधण्याची गरज आहे. तरुणांना समजेल अशा भाषेत आणि शैलीत त्यांच्याशी संवाद साधण्यात ते अपयशी ठरले पण २ वर

रिझर्व्ह बँकेची सरकारला मदत २.८६ लाख कोटी! विक्रमी लाभांश

मध्य पूर्वेतील इराण-अमेरिका-इझ्रायल युद्धामुळे कच्च्या तेलाचे गगनला भिडलेले दर, अमेरिकन डॉलरसमोर रुपयाची होत असलेली प्रचंड घसरण आणि महागाईचा भडका आदी कारणांमुळे देशाची अर्थव्यवस्था अत्यंत नाजूक अवस्थेत असताना रिझर्व्ह बँकेने केंद्र सरकारला पुन्हा मोठा दिलासा दिला आहे. २०२५-२०२६ या आर्थिक वर्षासाठी रिझर्व्ह बँकेने सरकारला २.८६ लाख कोटी रुपयांचा विक्रमी लाभांश दिला आहे. रिझर्व्ह बँकेच्या इतिहासातील एका आर्थिक वर्षासाठी सरकारला देण्यात आलेला हा सर्वाधिक लाभांश आहे. मात्र, या विक्रमी लाभांशावरून रिझर्व्ह बँक आणि केंद्र सरकारवर पुन्हा एकदा जोरदार टीका होण्याची शक्यता आहे. सरकारला लाभांश देताना रिझर्व्ह बँकेला काही रक्कम नेहमी स्वतःकडे राखीव ठेवावी लागते. मात्र सरकारच्या दबावामुळे राखीव रक्कम न ठेवता हा लाभांश दिला गेला असेल तर विरोधक त्याविरोधात रान उठवण्याची शक्यता आहे.

मुंबई

भारतासह जगातील सर्व मोठ्या तेल आयातदार देशांना युद्धाचा जबर फटका बसला आहे. ही परिस्थिती आणखी किती काळ राहिल याची कल्पना कोणालाही नाही. कारण अमेरिका आणि इराण यांच्यात युद्ध समाप्तीसाठी चर्चा सुरू असली तरी हे दोन्ही देश आपापल्या अटीपासून तसभरही हलक्यास तयार नाहीत. त्यामुळे हे युद्ध लवकर थांबेल अशी चिन्हे दिसत नाहीत. इराणने होर्मुज सामुद्रधुनी बंद केली आहे. तर त्याला पण २ वर

२७ मेपासून पुन्हा देशव्यापी शेतकरी आंदोलनाची हाक

नवी दिल्ली

देशात पुन्हा एकदा शेतकरी आंदोलनाच्या हालचाली सुरू झाल्या असून, संयुक्त किसान मोर्चाचे २७ मेपासून देशव्यापी आंदोलनाची घोषणा केली आहे. किमान आधारभूत किंमत, वाढते इंधन दर आणि खतांची कमतरता यामुळे शेतकऱ्यांमध्ये नाराजी वाढत असल्याचे संघटनांनी म्हटले आहे. यावेळी आंदोलन आणखी तीव्र करण्याचे संकेत शेतकरी संघटनांनी दिले आहेत. २०२१-२२ मध्ये दिल्लीच्या सीमांवर मोठे आंदोलन करणारे संयुक्त किसान मोर्चा हीच संघटनेने पुन्हा सरकारविरोधात आंदोलनाची

हाक दिली आहे. शेतकऱ्यांचा आरोप आहे की, सरकारची सध्याची किमान आधारभूत किंमत व्यवस्था शेतकऱ्यांच्या हिताची नाही. शेतीचा खर्च सातत्याने वाढत असताना किमान आधारभूत किमतीमध्ये त्यानुसार वाढ होत नसल्याने शेतकऱ्यांना योग्य फायदा मिळत नाही. खरीप हंगाम २०२६-२७ साठी जाहीर करण्यात आलेली किमान आधारभूत किंमत ही प्रत्यक्ष उत्पादन खर्चाच्या तुलनेत खूपच कमी आहे. कृषी खर्च आणि मूल्य आयोग दरवर्षी किमान आधारभूत किमतीबाबत शिफारशी करतो. मात्र, या प्रक्रियेत शेतकऱ्यांचा प्रत्यक्ष खर्च आणि नफा योग्य पद्धतीने विचारात घेतला जात नाही.

पेट्रोल-डिझेल पुन्हा महागले दहा दिवसांत तिसरी दरवाढ

नवी दिल्ली

महागले आहे. दुसरीकडे दिल्ली पॅन्सीआर क्षेत्रात सीएनजीच्या दरात प्रति किलो १ रुपयाचे वाढ करण्यात आली आहे. दिल्लीत सीएनजीची ही तिसरी दरवाढ आहे. ताच्या दरवाढीमुळे मुंबईत पेट्रोलचा दर आता १०७.८७ रुपये तर डिझेलचा दर ९४.३९ रुपये प्रति लीटर झाला आहे. मागील दोन आठवडे इंधनाच्या दरांमध्ये सातत्याने वाढ होत आहे. सर्वप्रथम १५ मे रोजी पेट्रोल आणि डिझेलच्या दरात प्रति लीटर ३ रुपयांची वाढ करण्यात आली होती. त्यानंतर पुन्हा १९ मे रोजी ९० पैशांची वाढ करण्यात आली. आता झालेल्या ताच्या दरवाढीमुळे पेट्रोल-डिझेलची दरवाढ केली. मागील दहा दिवसांतील ही तिसरी दरवाढ आहे. पेट्रोल ८७ पैशांनी आणि डिझेल ९१ पैशांनी

केंद्र सरकारने पुन्हा एकदा पेट्रोल आणि डिझेलची दरवाढ केली. मागील दहा दिवसांतील ही तिसरी दरवाढ आहे. पेट्रोल ८७ पैशांनी आणि डिझेल ९१ पैशांनी

विधान परिषदेसाठी महायुतीत जागावाटपावर चर्चा अंतिम टप्प्यात

मुंबई

विधान परिषदेच्या निवडणुकीसाठी महायुतीतील जागावाटपाबाबतची चर्चा अंतिम टप्प्यात पोहोचली आहे. ९९ टक्के मुद्यांवर एकमत झाल्याची माहिती मंत्री चंद्रशेखर बावनकुळे यांनी दिली. अंतिम निर्णय मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस, उपमुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे आणि उपमुख्यमंत्री अजित पवार यांच्यातील बैठकीत घेतला जाणार असल्याचे त्यांनी स्पष्ट केले. महायुतीची महत्त्वाची बैठक आज उपमुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे यांच्या नंदनवन या शासकीय निवासस्थानी पार पडली. या बैठकीला भाजपाचे प्रदेशाध्यक्ष रवींद्र चव्हाण आणि मंत्री चंद्रशेखर बावनकुळे उपस्थित

होते. विधान परिषदेच्या जागा पदरात पाडून घेण्यासाठी महायुतीतील घटक पक्षांमध्ये स्पर्धेचे सुरू आहे. एकूण १७ जागांपैकी भाजपा १२, शिंदे गट ३ आणि राष्ट्रवादी अजित पवार गटाला २ जागा देण्याच्या फॉर्म्युल्यार चर्चा झाली. शिंदे गटाने अधिक जागांवर दावा

मंत्री बावनकुळेची माहिती

सांगितल्याने भाजपा आणि शिंदे गटात स्वतंत्र बैठक झाली. बैठकीनंतर चंद्रशेखर बावनकुळे म्हणाले की, महायुतीसंदर्भातील चर्चा अंतिम टप्प्यात आली आहे. आता मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस आणि दोन्ही उपमुख्यमंत्री बसून उर्वरित मुद्यांवर चर्चा करतील. एक-दोन विषय शिल्लक आहेत.

क्रिकेटपटू अजित आगरकरबाबत स्फोटक माहिती देण्याचा इशारा

नवी दिल्ली

भारतीय क्रिकेट संघातील एकेकाळी आपल्या विशिष्ट शैलीमुळे गाजलेला लेग स्पिनर एल शिवरामकृष्णन याचे माजी क्रिकेटपटू आणि बीसीसीआयच्या निवड समितीचा अध्यक्ष अजित आगरकर यांच्या अध्यक्षपदी निवडीबाबत स्फोटक माहिती उघड करण्याचा इशारा दिला आहे. एल शिवाने एक्स सोशल मीडियावर पोस्ट करून इशारावजा धमकीच दिली आहे. माझ्याकडे अजित आगरकरबाबत एक स्फोटक माहिती आहे. ती जर मी जाहीर केली, तर लोक मला त्रास देतील म्हणून मी ती बाब उघड करत नाही. एवढेच सांगेन की, एका सुपरस्टारचा यात संबंध आहे. आगरकर निवड समितीचा अध्यक्ष व्हावा ही त्याची इच्छा होती. त्यासाठी त्याने आगरकरला फी व्यतिरिक्त दोन कोटी रुपये दिले होते. मात्र हा सुपरस्टार कोण आणि त्याने आगरकरला दोन कोटी रुपये देऊन काय साध्य केले, याबाबत अधिक तपशील त्याने दिला नाही.

दक्षिण मुंबईत विजेचा खेळखंडोबा बेस्टचा पुरवठा खासगी कंपनीला देणार?

मुंबई

मुंबईत ज्या परिसरात आतापर्यंत कधीही वीज खंडित होण्याचे प्रकार होत नव्हता अशा दादर, वडाळा, पारसी कॉलनी, गिरगाव आणि गावदेवी या भागांत सातत्याने गेला आठवडाभर सात-आठ तास वीजपुरवठा खंडित होत आहे या भागात बेस्ट वीजपुरवठा करते. त्यामुळे हे प्रकार सतत घडवून आणायचे, बेस्टला कुचकामी ठरवायचे आणि शेवटी बेस्टचे विभाग खासगी वीज कंपनीला घ्यायचे यासाठी वीजपुरवठा बंद केला जात आहे का, असा सवाल विचारला जाऊ लागला आहे.

देवस्थान इनाम कायदा मंदिरांच्या अस्तित्वावरच घाला घालणारा आहे मंदिर महासंघाच्या सुनील घनवटांचा आरोप

महाराष्ट्र सरकारच्या महसूल विभागाकडून देवस्थान इनाम जमिनी आणि मंदिरांच्या अस्तित्वावरच घाला घालणारा आहे मंदिर महासंघाच्या सुनील घनवटांचा आरोप

देवस्थान इनाम कायदा मंदिरांच्या अस्तित्वावरच घाला घालणारा आहे

महाराष्ट्र सरकारच्या महसूल विभागाकडून देवस्थान इनाम जमिनी आणि मंदिरांच्या अस्तित्वावरच घाला घालणारा आहे मंदिर महासंघाच्या सुनील घनवटांचा आरोप

देवस्थान इनाम कायदा मंदिरांच्या अस्तित्वावरच घाला घालणारा आहे

महाराष्ट्र सरकारच्या महसूल विभागाकडून देवस्थान इनाम जमिनी आणि मंदिरांच्या अस्तित्वावरच घाला घालणारा आहे मंदिर महासंघाच्या सुनील घनवटांचा आरोप

मंदिरांचा दैनंदिन कारभार, पूजा-अर्चा, उत्सव, धर्मादाय कामे आणि कर्मचाऱ्यांचा खर्च चालतो. राज्य शासन आता महाराष्ट्र देवस्थान देवस्थानांच्या पूर्वी राजे, संस्थानिक किंवा सरकारकडून शेतीच्या जमिनी इनाम म्हणून देण्यात आल्या होत्या. या जमिनीच्या उत्पन्नावर

परकीय चलन गंगाजळीत ८.०९ अब्ज डॉलरची घट

मुंबई

मध्य पूर्वेतील युद्धामुळे वाढलेल्या कच्च्या तेलाच्या किमतीचा फटका देशाच्या परकीय चलन गंगाजळीला बसला आहे. १५ मे २०२६ रोजी संपलेल्या आठवड्यात भारताची परकीय चलन गंगाजळी ८.०९ अब्ज डॉलरने कमी होऊन ६८८.८९४ अब्ज डॉलरवर पोहोचली आहे. त्याआधीच्या ८ मे रोजी संपलेल्या आठवड्यात परकीय गंगाजळी ६.२९५ अब्ज डॉलरनी वाढून ६९६.९८८ अब्ज डॉलरपर्यंत पोहोचली होती. तर २७ फेब्रुवारी रोजी संपलेल्या आठवड्यात गंगाजळी ७२८.४९४ अब्ज डॉलर या सार्वकालिक उच्चांकावर होती. रुपयावर दबाव आल्यामुळे परकीय चलन बाजारगत हस्तक्षेप करत डॉलरची विक्री करून बाजारातील तरलता वाढवण्याचा निर्णय रिझर्व्ह बँकेला घ्यावा लागला.

खात्या जाहिराती

संपर्क कारा

८४२२२८७४४५/८१०८११६४२३

पाहिजेत

10/12 तास होम पेशंट झ्युटीसाठी वॉर्डबॉय पाहिजे. चांगला पर हे. 9372767703 / 8452061740 (NC260614)

पाहिजेत

स्त्री पुरुष केअर टेकर पाहिजेत घरकुल केअर सेंटर. 98194226634/ 9969529162 (NC260638)

पाहिजेत

पंचिंग ऑपरेटर/ बाईंडिंग हेल्पर, (महिला/पुरुष) कामासाठी पाहिजे. घाटकोपर (प.) संपर्क- 9167242621/ 9167242625 सकाळी १० ते संध्याकाळी ७.३० पर्यंत कॉल करा (NC260645)

पाहिजेत

डोबिबेली एमआयडीसी मधील प्रिंटिंग प्रेममध्ये कोमोरी फोर क्लर व हायडेलवर्ग सिंगल क्लर आणि फर्निचर मशीनसाठी ऑपरेटर पाहिजेत. संपर्क 9769966196 (NC260591)

पाहिजेत

मदननीस (पुरुष/स्त्रिया) वय ३५-५५ वयोगटातील. :- स्वघोषकावर, किरकोळ स्वच्छता, साफसफाईसाठी, आया, प्रशिक्षित परिचारिका, माळी जाहिराते. 8551053595/ 9987115120/9987810046 (NC260612)

पाहिजेत

बोरीवलीत ऑफिस कामासाठी ऑफिस बॉय पाहिजेत. बायोडायसह भेटा: वेळ-सकाळी 11 ते 5, नेत्रा कन्सल्टंट, टी.जी.एन. स्केअर बिल्डिंग (यशोभन), 9वा माळा, चंद्रावर रोड, घंटा पानवालासमोर, बोरीवली (प.), मुंबई 400092 (NC260626)

पाहिजेत

Logistic & cargo कंपनीमध्ये salesman पाहिजेत Experience person प्राधान्य Blueair Logistic division of Blueair cargo & courier Pvt. Ltd. PM. Road Fort Mumbai 400001. Call & Whatsapp Resume before interview - 9833343566 (NC260657)

पाहिजेत

मुंबईस्थित प्रायव्हेट लिमिटेड कंपनीला मुंबई+ नवी मुंबई येथे वॉटर प्युफिकार व प्लमर कंझिशनरच्या दुरुस्ती आणि सॉल्विंगसाठी अनुभवी/अनुभवी मुले पाहिजेत. संपर्क: 9372756041/ 8355838996/ 9222226768 (NC260660)

शैक्षणिक

हमखास पासाची गॅंटी खर्डीकर क्लासेस. ७वी नापास? डायरेक्ट १०वी. ११वी नापास? इन्टरेक्ट १२वी. डोबिबेली: 9820627580 / 9820904646 (NC260652)

प्रॉपर्टी

भव्य घरकुल योजना, मांगलूमूर्ती अपार्टमेंट G+5 एरिया 550-18,00,000/- (Cash) / 25,00,000/- (लोन 80%) बुकिंग-1,00,000/- नालासोपाय पंचिम. 9870316444 (NC260574)

नर्सिंग कोर्स

100% नोकरी देणारे गव्हर्नमेंट कोर्सस GNM/ Diploma NURSING, DMLT, PHYSIOTHERAPY, OT, ICU, XRAY, DIALYSIS ओम इन्स्टिट्यूट, मालाड, मुंबई- 8080502190 / 8850530054 (NC260471)

फिल्मविषयक

मेश्वर फिल्मस इंटरनॅशनल आगामी मराठी, हिंदी फिल्म सीरिअल, एन्वयसाठी सर्व वयोगटातील नवीन कलाकारांसाठी योग्यतेनुसार मौका (ऑडिशन / ट्रेनिंग) : 9136034519 / 8369152017 (NC260495)

शिक्षण मंत्र्यांनी राजीनामा दिला नाही तर कॉंग्रेसची पार्टी रस्त्यावर आंदोलन करणार!

पान १ वरून- आहेत. नीटचे प्रकरण झाले तेव्हा विरोधी पक्ष थंड बसून होता. आमच्यामुळे तो मुद्दा गाजल्यावर ते जागे झाले आणि मग आंदोलन करू लागले. कॉंग्रेसची जनता पार्टी एवढ्या कमी वेळात लोकप्रिय होण्याचे हेच एक मोठे कारण आहे. आम्ही तरुणांना समजेल अशा पद्धतीने बोलत आहोत.

निधी संकलन वेबसाईट बोगस?

समाज माध्यमांवर कॉंग्रेसची जनता पार्टीने धुमाकूळ घातला असतानाच 'ऑफिशियल कॉंग्रेसची जनता पार्टी' या नावाने एक संशयास्पद संकेतस्थळ (वेबसाईट) तयार करण्यात आले आहे. दोनच दिवसांपूर्वी सुरु करण्यात आलेल्या या वेबसाईटच्या माध्यमातून नागरिकांकडून ऑनलाईन पैसे जमा केले जात आहेत. या संकेतस्थळावर एक क्युआर कोड देण्यात आला आहे. हा क्युआर कोड स्कॅन केल्यानंतर पैसे पाठवण्यासाठी विशाल कुमार शुक्ला हे नाव झळकत आहे. त्यामुळे संशय आणि संशय निर्माण झाला आहे. या संकेतस्थळावर महत्त्वे आहे की, सीजेपी ही एक व्यंग्यात्मक चळवळ आहे, नोंदणीकृत राजकीय पक्ष नाही. जमा होणारा निधी समुदायाच्या वाढीसाठी, वेबसाईट आणि कॅटॅगॉरी वापरला जाईल. हा निवडणूक निधी नाही. हा पध्दती, फक्त सुरु आहे. ना अदांनी, ना अंबांनी, फक्त तुम्ही. या मनकुत्रासह नागरिकांना १ रुपयांपासून ५ हजार रुपयांपर्यंत आर्थिक मदत करण्याचे आवाहन करण्यात आले आहे. या संकेतस्थळावर १ लाख ४ हजारांहून अधिक सदस्य असल्याचा दावा करण्यात आला आहे. सदस्य नोंदणीसाठी गुगल फॉर्मची लिंक देण्यात आली असून, त्यामध्ये नाव, ई-मेल आयडी आणि फोन नंबर ही माहिती घेतली जात आहे.

रिझर्व्ह बँकेची सरकारला २.८६ लाख कोटींची मदत

पान १ वरून- प्रत्युत्तर म्हणून अमेरिकेने हार्मुजची नाकेबंदी केली आहे. त्यामुळे जगाच्या तेलपुरवठा साखळीत खंड पडला आहे. परिणामी कच्च्या तेलाचे दर प्रति पिंप ११० डॉलरच्या वर गेले आहेत. भारत आपली इंधनाची गरज बहुतांश आयातीतून पूर्ण करतो. त्यामुळे कच्च्या तेलाचे भाव चढल्याने भारतीय अर्थव्यवस्थेला जबर फटका बसत आहे. आयातीवर परकीय चलन जास्त खर्च होत आहे. एकीकडे अमेरिकेचा डॉलर दिवसेंदिवस अधिक मजबूत होत चालला आहे, तर दुसरीकडे डॉलरसमोर भारतीय रुपया गटागट्या खाली आहे. दिवसागणिक घसरणीचे नव-नवे निचांक नोंदवत

आहे. त्यामुळे भारताची चालू खात्यातील तूट प्रचंड वाढली आहे. आता रिझर्व्ह बँकेने केंद्राला दिलेल्या या धवधवीत लाभांशामुळे समोर उभ्या ठाकलेल्या संकटाचा सामना करण्यास सरकारला मोठी मदत होणार आहे. जागतिक अस्थिरतेच्या वातावरणात जगातील सर्वांत मोठा लोकशाही देश असलेल्या भारताला देशांतर्गत पेट्रोल-डिझेलचे दर आटोक्यात ठेवून वाहतुकीचा खर्च, उत्पादन खर्च आणि सर्वसामान्यांचे घरगुती बजेट आटोक्यात ठेवण्यासाठी या निधीचा वापर करता येईल. युद्ध जर आणखी काही काळ लांबले तर देशाचा आयातीवरील खर्च, चालू खात्यातील तूट आणि रुपयावरील दबाव प्रचंड वाढेल, असा

मुंबईत विजेचा खेळखंडोबा

पान १ वरून- वीजपुरवठा बंद झाला होता. ट्रान्सफॉर्मर जळाल्याने गिरावा आणि गावदेवी परिसरातील वीजपुरवठा खंडित झाला असे कारण दिले गेले. काल रात्री २.२५ च्या सुमारास ट्रान्सफॉर्मरला आग लागली होती. बेस्टच्या अधिकारी आणि कर्मचाऱ्यांनी तत्काळ घटनास्थळी दाखल होत दुरुस्तीचे काम हाती घेतले, असे बेस्टने सांगितले. वीजपुरवठा खंडित झाल्याने या परिसरातील रहिवाशांची प्रचंड गैरसोय झाली. तक्रार करण्यासाठी बेस्टने दिलेल्या फोन नंबरवर संपर्क साधण्याचा प्रयत्न करूनही फोन लागत नव्हते. सध्या गर्मिचे दिवस असल्यामुळे पंखा-एसीवाचून रहिवासी कासावीस झाले होते.

देवस्थान इनाम कायदा मंदिरांच्या अस्तित्वावरच घाला घालणारा

पान १ वरून उत्पन्नातून अनेक धार्मिक सेवा सुरु असतात. उदाहरणार्थ, कोणी नित्य नैवेद्य आणतो, नंदापी लालतो, उत्सव साजरा करतात, अशा सेवांसाठी ही व्यवस्था पूर्वीपासून करण्यात आलेली आहे. त्यामुळे या जमिनी मंदिरांच्या अस्तित्वाशी जोडलेल्या आहेत. प्रश्न - या कायद्याला विरोध का होत आहे? मुनील घनवट - देवस्थानांची जमीन ही देवाची मालमत्ता आहे. भारतीय कायदानुसार मंदिरातील देवता किंवा मूर्तीला कायदेशीर व्यक्ती मानले जाते. त्यामुळे त्या मालमतेचा खरा मालक देव असतो. सरकार किंवा विश्वस्तानांनी जमीन दुसऱ्याच्या नावावर करण्याचा अधिकार नाही. शासनाचा हा प्रस्ताव त्या अधिकारांवर थेट अतिक्रमण करणारा आहे. उच्च न्यायालयाच्या विविध निर्णयांमध्येही देवस्थान इनाम जमिनीवरील मालकी हक्क संबंधित देवतेकडे राहते, असे स्पष्ट करण्यात आले आहे. त्यामुळे हा कायदा देवस्थानांच्या मालमतेचे कायदेशीर अपहरण असल्याची आमची भूमिका आहे.

जिल्हाधिकारी आहेत त्या ठिकाणच्या देवस्थानच्या जमिनी वायावरच राहणार का? प्रश्न - जमीन कसणाऱ्यांच्या समसंवावर दुसरा काही तोडगा निघू शकतो का? मुनील घनवट - नक्कीच निघू शकतो. सरकारने व्हिदावतारांसाठी स्वतंत्र योजना आणायची. सरकार विविध योजनांतून मानधन, कर्मचाऱ्यांची किंवा आर्थिक मदत देते, त्याचप्रमाणे या लोकांसाठीही योजना करता येतील. आंध्र प्रदेशात पुजाऱ्यांना मासिक मानधन दिले जाते. त्याप्रमाणे व्हिदावतारांना आर्थिक सहाय्य, शिक्षण योजना, कर्जसुविधा अशा योजना सुरु करता येतील. पण मंदिरांच्या जमिनी कायमस्वरूपी हस्तांतरित करणे हा उपाय नाही. प्रश्न - मंदिर आणि वक्फ प्रॉपर्टीबाबत शासनाकडून दुजाभाव केला जात आहे का? वक्फप्रमाणे मालमत्तांना देवता देण्याची तुमची मागणी आहे का? मुनील घनवट - होय, हा दुजाभाव आहे. वक्फ बोर्डाच्या जमिनींना शासनाकडून संरक्षण दिले जाते. अतिक्रमण झाले तर सरकार खर्चातून कारवाई केली जाते. त्या जमिनींच्या सातबारावर वक्फ संघर्षी असा स्पष्ट उल्लेख असतो. पण मंदिरांच्या जमिनीबाबत तसे संरक्षण दिले जात नाही. आमची मागणी आहे की, देवस्थानांच्या सातबारावरील देवस्थान संघर्षी असा उल्लेख व्हावा, जेणेकरून त्या कायमस्वरूपी हस्तांतरणीय राहतील. समानेचा मुद्दा मांडला जात असेल, तर मग वक्फच्या जमिनींनाही तेच निकष लागू करावे. फक्त मंदिरांच्या जमिनींचेच हस्तांतरण का?

मुंबईत विजेचा खेळखंडोबा

पान १ वरून- वीजपुरवठा बंद झाला होता. ट्रान्सफॉर्मर जळाल्याने गिरावा आणि गावदेवी परिसरातील वीजपुरवठा खंडित झाला असे कारण दिले गेले. काल रात्री २.२५ च्या सुमारास ट्रान्सफॉर्मरला आग लागली होती. बेस्टच्या अधिकारी आणि कर्मचाऱ्यांनी तत्काळ घटनास्थळी दाखल होत दुरुस्तीचे काम हाती घेतले, असे बेस्टने सांगितले. वीजपुरवठा खंडित झाल्याने या परिसरातील रहिवाशांची प्रचंड गैरसोय झाली. तक्रार करण्यासाठी बेस्टने दिलेल्या फोन नंबरवर संपर्क साधण्याचा प्रयत्न करूनही फोन लागत नव्हते. सध्या गर्मिचे दिवस असल्यामुळे पंखा-एसीवाचून रहिवासी कासावीस झाले होते.

मुंबईत विजेचा खेळखंडोबा

पान १ वरून- वीजपुरवठा बंद झाला होता. ट्रान्सफॉर्मर जळाल्याने गिरावा आणि गावदेवी परिसरातील वीजपुरवठा खंडित झाला असे कारण दिले गेले. काल रात्री २.२५ च्या सुमारास ट्रान्सफॉर्मरला आग लागली होती. बेस्टच्या अधिकारी आणि कर्मचाऱ्यांनी तत्काळ घटनास्थळी दाखल होत दुरुस्तीचे काम हाती घेतले, असे बेस्टने सांगितले. वीजपुरवठा खंडित झाल्याने या परिसरातील रहिवाशांची प्रचंड गैरसोय झाली. तक्रार करण्यासाठी बेस्टने दिलेल्या फोन नंबरवर संपर्क साधण्याचा प्रयत्न करूनही फोन लागत नव्हते. सध्या गर्मिचे दिवस असल्यामुळे पंखा-एसीवाचून रहिवासी कासावीस झाले होते.

नि.का.ल.	महाराष्ट्र राजम सोटी	महाराष्ट्र सहाद्री	महाराष्ट्र तेजस्विनी
महाराष्ट्र राजम सोटी	महाराष्ट्र सहाद्री	महाराष्ट्र तेजस्विनी	महाराष्ट्र सहाद्री
महाराष्ट्र राजम सोटी	महाराष्ट्र सहाद्री	महाराष्ट्र तेजस्विनी	महाराष्ट्र सहाद्री
महाराष्ट्र राजम सोटी	महाराष्ट्र सहाद्री	महाराष्ट्र तेजस्विनी	महाराष्ट्र सहाद्री

नि.का.ल.	महाराष्ट्र राजम सोटी	महाराष्ट्र सहाद्री	महाराष्ट्र तेजस्विनी
महाराष्ट्र राजम सोटी	महाराष्ट्र सहाद्री	महाराष्ट्र तेजस्विनी	महाराष्ट्र सहाद्री
महाराष्ट्र राजम सोटी	महाराष्ट्र सहाद्री	महाराष्ट्र तेजस्विनी	महाराष्ट्र सहाद्री
महाराष्ट्र राजम सोटी	महाराष्ट्र सहाद्री	महाराष्ट्र तेजस्विनी	महाराष्ट्र सहाद्री

नि.का.ल.	महाराष्ट्र राजम सोटी	महाराष्ट्र सहाद्री	महाराष्ट्र तेजस्विनी
महाराष्ट्र राजम सोटी	महाराष्ट्र सहाद्री	महाराष्ट्र तेजस्विनी	महाराष्ट्र सहाद्री
महाराष्ट्र राजम सोटी	महाराष्ट्र सहाद्री	महाराष्ट्र तेजस्विनी	महाराष्ट्र सहाद्री
महाराष्ट्र राजम सोटी	महाराष्ट्र सहाद्री	महाराष्ट्र तेजस्विनी	महाराष्ट्र सहाद्री

नि.का.ल.	महाराष्ट्र राजम सोटी	महाराष्ट्र सहाद्री	महाराष्ट्र तेजस्विनी
महाराष्ट्र राजम सोटी	महाराष्ट्र सहाद्री	महाराष्ट्र तेजस्विनी	महाराष्ट्र सहाद्री
महाराष्ट्र राजम सोटी	महाराष्ट्र सहाद्री	महाराष्ट्र तेजस्विनी	महाराष्ट्र सहाद्री
महाराष्ट्र राजम सोटी	महाराष्ट्र सहाद्री	महाराष्ट्र तेजस्विनी	महाराष्ट्र सहाद्री

पंतप्रधान मोदी-रुबिओ चर्चा

पान ८ वरून जागतिक शांतता आणि सुरक्षा विषयांवरही चर्चा झाली. भारत-अमेरिका सर्वसमावेशक जागतिक धोरणात्मक भागीदारीतील सातत्यपूर्ण प्रगती व प्रादेशिक आणि जागतिक शांतता व सुरक्षेची संबंधित मुद्द्यांवर चर्चा झाली. जागतिक हितासाठी भारत आणि अमेरिका पुढेही एकत्रितपणे काम करत राहिले. रुबिओ आज सकाळी कोलकात्यात पोहोचले. ते मध्य कोलकात्यातील मद्र हाऊस येथे गेले. मिशनरी ऑफ चॅरिटीच्या सिस्टर्सनी त्यांचे स्वागत केले. त्यांनी तेथे सुमारे एक तास घालवला. यानंतर त्यांनी मिशनरी ऑफ चॅरिटीद्वारे चालवण्यात येणाऱ्या 'निर्मला शिशू भवन' या अनाथशालेलाही भेट दिली. यानंतर रुबिओ यांनी शहरातील व्हिक्टोरिया मेमोरियललाही भेट दिली. त्यांच्या दौऱ्याच्या पार्श्वभूमीवर मद्र हाऊस आणि व्हिक्टोरिया मेमोरियल परिसरात कडक सुरक्षा व्यवस्था तैनात करण्यात आली होती. २३ ते २६ मेदरम्यान होणाऱ्या रुबिओ यांच्या भारत दौऱ्यात आग्रा, जयपूर आणि नवी दिल्लीचाही समावेश आहे. भारतासोबत ऊर्जा विषयक चर्चा आणि कॉड देशांच्या मंत्र्यांसोबत होणाऱ्या बैठकीमुळे हा दौरा राजनैतिकदृष्ट्या महत्त्वाचा मानला जात आहे. आखातातील संघर्षामध्ये अमेरिकेच्या सातत्यपूर्ण सहभागाच्या पार्श्वभूमीवर हा दौरा होत असल्याने त्याकडे विशेष लक्ष लागले आहे. या संघर्षाचा भारताच्या ऊर्जा सुरक्षेवर परिणाम होत असल्याचे मानले जाते.

लष्कराचे हेलिकॉप्टर कोसळले

तोन अधिकारी थोडक्यात बचावले लेह भारतीय लष्कराचे चित्त हेलिकॉप्टर बुधवारी लेहजवळील तांगत्से पर्वत रांगामध्ये कोसळले. सुदैवाने हेलिकॉप्टरमध्ये असलेले तीन लष्करी अधिकारी थोडक्यात बचावले. त्यांना किरकोळ जखमा झाल्या आहेत. यामध्ये एका मेजर जनरलचा समावेश आहे. हा अपघात बुधवारी घडला असला तरी त्याची माहिती लष्कराने शुक्रवारी दिली. एक लेफ्टनंट कर्नल आणि एक मेजर जनरल हे हेलिकॉप्टर चालवत होते. तर ३ इन्फंट्री डिब्रिजिंगचे कर्मांडी ऑफिसर मेजर जनरल सचिन मेहता हे हेलिकॉप्टरमध्ये डॅंगोल बाजूस बसले होते. अपघातातून मुखरूप बचावलेल्या अधिकाऱ्यांनी या घटनेचा उल्लेख चमत्कार असा केला. या अपघाताच्या सखोल चौकशीचे आदेश देण्यात आले आहेत.

काश्मिरातील राजौरीत चकमक दहशतवादी लपल्याचा संशय

राजौरी जम्मू- काश्मीरमधील राजौरी येथे आज दुपारी सुरक्षा दल आणि दहशतवादांमध्ये चकमक झाली. दोरीमल येथील जंगलात दोन-तीन पाकिस्तानी दहशतवादी लपून बसले असल्याची माहिती सुरक्षा दलांना मिळाली. दहशतवाद्यांच्या हालचालीची माहिती मिळाल्यानंतर सुरक्षा दलांची जंगलात शोधांमोहीम सुरु आहे. या दरम्यान दहशतवाद्यांनी गोळीबार केला. फेब्रुवारीमध्ये भारतीय लष्कराच्या व्हाईट नाईट कोअरने किश्तवाडमध्ये दहशतवादी नेटवर्कचा खात्मा केला होता. वाचाकांना सूचना दैनिक 'नवाकाळ' वर्तमानपत्रात प्रसिद्ध झालेल्या जाहिरातीच्या सत्यतेबाबत दैनिक 'नवाकाळ' ची कोणतीही जाबाबदारी नाही. वाचाकांनी स्वतः घडताळणी करून स्वतःच्या जाबाबदारीने निष्पत्त्या घ्यायची आहे, याची नोंद घ्यावी. - मनेजर, 'नवाकाळ'

महाराष्ट्र गजलक्ष्मी

नि.का.ल.	महाराष्ट्र राजम सोटी	महाराष्ट्र सहाद्री	महाराष्ट्र तेजस्विनी
महाराष्ट्र राजम सोटी	महाराष्ट्र सहाद्री	महाराष्ट्र तेजस्विनी	महाराष्ट्र सहाद्री
महाराष्ट्र राजम सोटी	महाराष्ट्र सहाद्री	महाराष्ट्र तेजस्विनी	महाराष्ट्र सहाद्री
महाराष्ट्र राजम सोटी	महाराष्ट्र सहाद्री	महाराष्ट्र तेजस्विनी	महाराष्ट्र सहाद्री

विवाकाल

केंद्रीय शिक्षण मंत्री धर्मेंद्र प्रधान यांनी नीट प्रवेश परीक्षेच्या रचनेत महत्त्वाच्या बदलाची घोषणा केली आहे. त्यानुसार २०२७ च्या शैक्षणिक सत्रापासून ही परीक्षा कॉम्प्युटर बेस्ड टेस्ट पद्धतीने घेतली जाणार आहे. देशपातळीवर अत्यंत कठीण मानल्या जाणाऱ्या आणि लाखो विद्यार्थ्यांचे भवितव्य ठरवणाऱ्या या परीक्षेत वारंवार होणारे पेपरफुटीचे गैरप्रकार आणि परीक्षा माफियांचे जाळे उद्ध्वस्त करण्यासाठी केंद्र सरकारने हा अत्यंत कठोर निर्णय घेतला आहे. यंत्रणेच्या पेपरलीक प्रकरणाचे धागेदोरे महाराष्ट्रापर्यंत पोहोचाने आणि केंद्रस्थान विद्येचे माहेरघर असणारे पुणे असावे, ही बाब दुर्दैवी आहे. पण समोर येणाऱ्या बातम्यांमधून 'नीट'मधील यशवंतांचे शिल्पकार आपल्याच डोळ्यांत किती किलो धूळ फेकत होते, हे समाजाच्या लक्षात आले आहे.

मे २०२६ मध्ये नॅशनल टेस्टिंग एजन्सीद्वारे (एनटीए) आयोजित करण्यात आलेल्या 'नॅशनल एलिजिबिलिटी कम एंट्रन्स टेस्ट' (नीट-युजी) या देशातील अत्यंत महत्त्वाच्या वैद्यकीय प्रवेश परीक्षेस २० लाखांपेक्षा जास्त विद्यार्थी बसले होते. मात्र, परीक्षा संपताच काही दिवसांतच या परीक्षेची प्रश्नपत्रिका फुटल्याचे वृत्त समोर आल्यामुळे संपूर्ण देशात खळबळ उडाली आणि परीक्षा पद्धतीच्या विश्वासाहतेवर प्रश्नचिन्ह निर्माण झाले. प्राथमिक तपासनुसार, परीक्षेपूर्वी एक 'अंदाज प्रश्नपत्रिका' (गेस पेपर) समाजमाध्यमांवर फिरत होती. या प्रश्नपत्रिकेत मोठ्या प्रमाणात प्रश्नांचा संघ होता आणि त्यातील तब्बल १२० प्रश्न हे मूळ प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नांशी तंतोतंत जुळणारे होते. या गंभीर बाबीची दखल घेत एनटीएने परीक्षा रद्द करण्याचा निर्णय घेतला आणि विद्यार्थ्यांकडून कोणतेही अतिरिक्त शुल्क न घेता नव्याने परीक्षा घेण्याची घोषणा केली आहे.

महाराष्ट्र कनेक्शन

यंत्रणेच्या परीक्षा प्रक्रियेला ज्या गैरव्यवहाराची वाळवी लागली, त्याचे सर्वांत धक्कादायक आणि मुख्य केंद्र म्हणून महाराष्ट्राचे नाव समोर यावे ही खेदाची बाब आहे. केंद्रीय अन्वेषण विभागाने (सीबीआय) केलेल्या तपासतून, मूळचे मराठवाड्याचे शैक्षणिक केंद्र असलेले लातूर आणि विद्येचे माहेरघर मानले जाणारे पुणे या दोन शहरांमधील अत्यंत संघटित आणि विदारक जाळे उघड झाले आहे. देशातील लाखो प्रामाणिक विद्यार्थ्यांच्या भविष्याचा काही माफिद लोककांच्या आर्थिक हत्यासापोटी कसा बाजार मांडला गेला, याबाबत रोज नव्याने माहिती समोर येत आहे. या संपूर्ण प्रकरणातील सर्वांत गंभीर

आणि धक्कादायक बाब म्हणजे, ज्या यंत्रणेवर देशातील सर्वोच्च परीक्षेची गोपनीयता राखण्याची जबाबदारी होती, त्याच यंत्रणेतील अंतर्गत घटकांचा वापर करून हे रिकेट चालवले जात होते. सीबीआयने या घोटाळ्याचा मुख्य सूत्रधार म्हणून लातूरचे मूळ रहिवासी आणि सध्या पुण्यात कार्यरत असलेले सेवानिवृत्त रसायनशास्त्र प्राध्यापक पी. व्ही. कुलकर्णी यांना अटक केली आहे. प्रा. कुलकर्णी हे राष्ट्रीय परीक्षा संस्थेच्या प्रश्नपत्रिका तयार करणाऱ्या आणि मराठी भाषांतराच्या पॅनेलवर दीर्घकाळापासून कार्यरत होते. आपल्या या अधिकृत पदाचा आणि गोपनीय माहितीच्या प्रवेशाचा गैरवापर करून त्यांनी परीक्षेच्या आधीच प्रश्नपत्रिका आणि त्यांची अचूक उत्तरे मिळवली. त्यांच्यासोबत पुण्याच्याच एका नामांकित कनिष्ठ महाविद्यालयातील वनस्पतिशास्त्र (बॉटनी) विषयाच्या प्राध्यापिका मनीषा मांडरे यांचाही सहभाग उघड झाला असून, त्यांनाही अटक करण्यात आली आहे. त्यादेखील एनटीएच्या पेपर सेटिंग पॅनेलमध्ये होत्या आणि त्यांच्याकडे जीवशास्त्र आणि वनस्पतिशास्त्र विभागाच्या प्रश्नांची संपूर्ण माहिती होती. त्यामुळे हा घोटाळा केवळ बाहेरील घटकांनी केलेला नसून, परीक्षा यंत्रणेच्या मुख्य गाभ्यालाच पडलेले मोठे खिंडार आहे, हे स्पष्ट होते.

मोटेगावकरांचे कारनामे

प्राध्यापकांनी मिळवलेली ही अतिस्वेदनीय माहिती विद्यार्थ्यांपर्यंत पोहोचवण्यासाठी आणि त्यातून कोट्यवधी रुपयांची उलाढाल करण्यासाठी व्यावसायिक कोचिंग क्लासेसच्या जाळ्याचा

वापर करण्यात आला. सीबीआयने या प्रकरणी लातूरमधील 'आरसीसी' या अत्यंत बलाढ्य आणि प्रसिद्ध कोचिंग इन्स्टिट्यूटचे संचालक शिवराज मोटेगावकर यांना अटक केली आहे. मोटेगावकर हे महाराष्ट्रातील वैद्यकीय प्रवेशाच्या कोचिंग क्षेत्रातील एक मोठे नाव होते. तपासादरम्यान मोटेगावकर यांच्या मोबाईल फोनमध्ये परीक्षेच्या तब्बल १० दिवस आधी म्हणजेच २३ एप्रिल रोजीच 'नीट' परीक्षेची रसायनशास्त्र विषयाची प्रश्नपत्रिका आणि उत्तरे पीएफडी स्वरूपात आढळून आली.

मोडस ऑपरेंडी

या टोळीची मोडस ऑपरेंडी अत्यंत पद्धतशीर होती. परीक्षा घेण्यापूर्वी काही दिवस आधी निवडक आणि लाखो रुपये मोजण्यास तयार असलेल्या विद्यार्थ्यांसाठी विशेष मार्गदर्शक वर्ग किंवा मॉक टेस्टचे आयोजन केले जात असे. या वर्गांमध्ये प्रा. कुलकर्णी आणि मांडरे हे विद्यार्थ्यांना थेट फायनल

बीएएमएसचा विद्यार्थी शुभम खैरान याला दिली. खैरान याने या प्रश्नपत्रिकेसाठी १० लाख रुपये मोजल्याचे कबूल केले असून, त्याने हीच प्रश्नपत्रिका टेलिग्राफच्या माध्यमातून हरियाणाच्या गुरुग्राममधील यश यादव नावाच्या व्यक्तीला १५ लाख रुपयांना विकली. यावरून हे स्पष्ट होते की, राजस्थानच्या सीकर आणि चुरू जिल्हापासून सुरू झालेली ही साखळी हरियाणा, दिल्ली मार्गे थेट महाराष्ट्रातील लातूर, पुणे, नाशिक आणि अहिल्यानगरपर्यंत अत्यंत घट्टपणे जोडलेली होती.

लातूर पॅटर्नला धक्का

या संपूर्ण आंतरराज्यीय रिकेटमध्ये प्रत्येक विद्यार्थ्यांकडून ५ ते १५ लाख रुपयांपर्यंतची रक्कम उकळण्यात आल्याचा संशय आहे. सीबीआयने मोटेगावकर आणि इतर आरोपींच्या पाच वेगवेगळ्या ठिकाणांवर छापे टाकून अनेक लॅपटॉप, मोबाईल फोन आणि संशयास्पद कागदपत्रे जप्त केली आहेत.

'नीट' माफियांचे आव्हान

>>> रविवार विशेष

आरोपींनी परीक्षा संपल्यानंतर

हाताने लिहिलेले प्रश्न संघ आणि इतर डिजिटल पुरावे नष्ट करण्याचा प्रयत्न केला. परंतु फॉरेंसिक तपासणी आणि मोबाईलमधील डेटा रिकव्हरीमुळे त्यांचे हे कारस्थान अपयशी ठरले.

महाराष्ट्रातील लातूर पॅटर्न राज्याला शैक्षणिक क्षेत्रात एक मोठी ओळख मिळवून दिली होती. परंतु, याच लातूरमधील अग्रगण्य क्लासेसचे संचालक आणि पुण्याचे नामांकित प्राध्यापक या घोटाळ्यात मुख्य आरोपी म्हणून समोर आल्याने महाराष्ट्राच्या शैक्षणिक प्रतिमेला मोठा तडा गेला आहे. लाखो विद्यार्थी दीर्घकाळ दिवसातील १२-१२ तास अभ्यास करून या परीक्षेची तयारी करतात. त्यांच्या पालकांची आयुष्यभराची कमाई मुलांच्या शिक्षणासाठी पणाला लागलेली असते. अशावेळी पैशांच्या जोरावर प्रश्नपत्रिका आधीच मिळवून गुणवत्ता यादीत अव्वल स्थान पटकावणाऱ्या प्रवृत्तीमुळे प्रामाणिक विद्यार्थ्यांचे प्रचंड मानसिक आणि शैक्षणिक नुकसान झाले आहे. या मोठ्या घोटाळ्यामुळे राष्ट्रीय स्तरावर प्रचंड जनक्षोभ उमळल्यानंतर सरकारने ही परीक्षा रद्द करण्याचा निर्णय घेतला.

सीबीआयने आतापर्यंत या प्रकरणात १० हून

डॉ. जयदेवी पवार

परीक्षेत येणारे प्रश्न आणि त्यांचे पर्याय लिहून देत असत. विद्यार्थ्यांनी आपल्या वहीत लिहून घेतलेले हे प्रश्न ३ मे रोजी झालेल्या प्रत्यक्ष परीक्षेची तंतोतंत जुळत असल्याचे सीबीआयला आढळून आले आहे. अधिकृत तपासात असेही समोर आले आहे की, मोटेगावकर यांनी आपल्या क्लासेसमध्ये विद्यार्थ्यांना जे प्रश्न संभाव्य म्हणून दिले होते, तेच परीक्षेत आल्याचा दावा करणारा एक व्हिडिओही समाजमाध्यमांवर प्रसारित झाला होता, जो आता त्यांच्याविरुद्ध मोठा पुरावा ठरला आहे.

परराज्यांमध्ये विस्तार

हा घोटाळा केवळ लातूर आणि पुण्यापुरता मर्यादित नव्हता, तर त्याचे धागेदोरे महाराष्ट्रातील इतर जिल्ह्यांमध्ये आणि परराज्यांतही पसरले होते. पुण्यात ब्युटीपार्लर चालवणाऱ्या मनीषा वाघमारे नावाच्या महिलेचा वापर श्रीमंत पालकांना आणि विद्यार्थ्यांना आकर्षित करण्यासाठी केला जात होता. वाघमारे यांनी गोळा केलेले पैसे आणि विद्यार्थ्यांची माहिती अहिल्यानगरचे धनंजय लोखंडे यांच्याकडे सोपवली जात असे. लोखंडे यांनी ही माहिती नाशिक येथील

भारताच्या राजकीय पटलावर आजवर अनेक पक्ष आले आणि गेले. परंतु देशाच्या लोकशाहीच्या इतिहासात डिजिटल युगाने एका अशा विलक्षण आणि अभूतपूर्व प्रयोगाला जन्म दिला आहे... या प्रयोगाची कोणी कल्पनाही केली नव्हती. सोशल मीडियाच्या महाजालात सध्या 'कॉकरोच जनता पार्टी' अर्थात 'सीजेपी' या नावाचे एक नवीन वादळ घोंगावत आहे. सुरुवातीला निव्वळ एक डिजिटल विनाद किंवा उपरोधिक टीका म्हणून सुरू झालेल्या या मोहिमेने अवघ्या काही दिवसांत लाखो तरुणांना आपल्याकडे आकर्षित करून एका मोठ्या राजकीय-सांस्कृतिक आंदोलनाचे रूप धारण केले आहे. ही केवळ एका नावापुरती मर्यादित संकल्पना नसून, देशातील सुशिक्षित आणि बेरोजगार तरुण पिढीच्या मनात साचलेल्या तीव्र संतापाचे आणि उद्रेगाचे ते प्रतीक बनले आहे.

या संपूर्ण प्रकरणाची पाळेमुळे न्यायव्यवस्थेतील एका वरिष्ठ स्तरावरून आलेल्या वादग्रस्त विधानाशी जोडलेली आहेत. सर्वोच्च न्यायालयातील एका सुनावणीदरम्यान कथितपणे बेरोजगार तरुणांची तुलना 'कॉकरोच' म्हणजेच झुरळांशी करण्यात आली. त्यावरून समाजमाध्यमांवर प्रचंड संतापाची लाट उसळली. व्यवस्थेकडून

मिळणाऱ्या या अपमानास्पद वागणुकीला आणि उपहासाला तरुणांनी अत्यंत हुशारीने आणि शांततापूर्ण मागिने उत्तर देण्याचे ठरवले. अपमान नाकारण्याऐवजी त्यांनी त्याच अपमानाला आपले शस्त्र बनवले. आम्ही जर झुरळ आहोत, तर मग ही झुरळांचीच संघटना आहे, असे म्हणत अभिजित दिपके या तरुणाने सोशल मीडियावर गुगल फॉर्म जारी केला आणि 'कॉकरोच जनता पार्टी'ची स्थापना केली. हा उपरोध इतका तीव्र होता की, अवघ्या तीन ते पाच दिवसांत या काल्पनिक पक्षाच्या सदस्यत्वाची नोंदणी एक लाखांच्या पार गेली आणि इंस्टाग्रामवर तर याचे लाखो फॉलोअर्स तयार झाले. या संख्येने प्रस्थापित राजकीय पक्षांनाही मागे टाकले. कॉकरोच जनता पार्टीचा जाहीरनामा आणि अजेंडा हा जितका उपरोधिक आहे, तितकाच तो देशातील सद्य राजकीय आणि सामाजिक स्थितीवर नेमके बोट ठेवणारा आहे. स्वतःला 'धर्मनिपेक्ष, समाजवादी, लोकशाहीवादी आणि आळशी' म्हणवून घेणाऱ्या या पक्षाने प्रस्थापित व्यवस्थेतील नुडीवर अत्यंत गंभीर मागण्या मांडल्या आहेत. त्यांच्या पाच मुख्य मागण्यांमध्ये, सर्वोच्च न्यायालयाच्या मुख्य न्यायाधीशांना निवृत्तीनंतर कोणत्याही

बोलबाला झुरळ पार्टीचा

प्रकारचे राज्यसभेचे पद किंवा इतर राजकीय बक्षिस देण्यावर पूर्ण बंदी घालण्याची मागणी समाविष्ट आहे, जी न्यायव्यवस्थेच्या स्वातंत्र्यासाठी अत्यंत महत्त्वाची मानली जाते. याशिवाय, संसदेत आणि मंत्रिमंडळात महिलांना ५० टक्के आरक्षण देणे, पक्षांतर करणाऱ्या लोकप्रतिनिधींवर २० वर्षांची निवडणूक बंदी घालणे आणि विद्यार्थ्यांच्या भविष्याशी खेळणाऱ्या परीक्षा घोटाळ्यांवर कडक कारवाई करणे मागण्यांचा यात

आहे. ही स्थिती आयुर्वेदासाठी गंभीर डझन-रा मानावी लागेल. या संकटामागे व्यापारीकरण हा आणखी एक महत्त्वाचा घटक आहे. पूर्वी आयुर्वेद ही घराघरांतली जीवनपद्धती होती. स्थानिक ज्ञान, अनुभव आणि निसर्गाशी असलेले निकट नाते यामधून ती विकसित झाली होती. मात्र कालांतराने औषधी वनस्पती या मोठ्या बाजारपेठेचा

आहे. ही स्थिती आयुर्वेदासाठी गंभीर डझन-रा मानावी लागेल. या संकटामागे व्यापारीकरण हा आणखी एक महत्त्वाचा घटक आहे. पूर्वी आयुर्वेद ही घराघरांतली जीवनपद्धती होती. स्थानिक ज्ञान, अनुभव आणि निसर्गाशी असलेले निकट नाते यामधून ती विकसित झाली होती. मात्र कालांतराने औषधी वनस्पती या मोठ्या बाजारपेठेचा

आहे. ही स्थिती आयुर्वेदासाठी गंभीर डझन-रा मानावी लागेल. या संकटामागे व्यापारीकरण हा आणखी एक महत्त्वाचा घटक आहे. पूर्वी आयुर्वेद ही घराघरांतली जीवनपद्धती होती. स्थानिक ज्ञान, अनुभव आणि निसर्गाशी असलेले निकट नाते यामधून ती विकसित झाली होती. मात्र कालांतराने औषधी वनस्पती या मोठ्या बाजारपेठेचा

वाचवूया वनौषधी

हजारो वर्षांपूर्वी निर्माण झालेल्या आयुर्वेद शास्त्राचा पाया हा निसर्गाशी असलेल्या सुसंवादावर उभा होता. पर्वत, वन, नद्या, झरे, माती, हवामान आणि स्थानिक जैवविविधता यांच्या परस्पर संबंधांतून औषधी गुणांनी युक्त वनस्पती निर्माण होत असत. विशेषतः हिमालयीन प्रदेश हा दुर्मीळ औषधी वनस्पतींचा खनिजा मानला जात असे. त्याकाळी निसर्गावर मानवी हस्तक्षेप अत्यल्प होता. त्यामुळे वनस्पतींच्या मूळ गुणधर्मांचे जतन होत होते आणि त्यातून तयार होणाऱ्या आयुर्वेदिक औषधांची परिणामकारकताही टिकून राहत होती. मात्र आधुनिक काळातील बदलत्या पर्यावरणीय आणि आर्थिक व्यवस्थेमुळे ही संपूर्ण साखळी धोक्यात आली आहे.

समावेश आहे. हा अजेंडा वाचताना तो वरवर सामान्य वाटत असला, तरी त्यातील अंतर्गत सूर हा देशातील लोकशाही मूल्यांचे रक्षण करण्यासाठी आणि पारदर्शकता आणण्यासाठी अत्यंत गंभीर आहे. या आंदोलनाचे सर्वांत मोठे वैशिष्ट्य म्हणजे हे आंदोलन केवळ डिजिटल स्क्रीनपुरते मर्यादित राहिले नाही, तर ते स्तूत्यावरही उतरले आहे. या पक्षाच्या कार्यकर्त्यांनी झुरळांचे मुखवटे घालून आणि फलक हातात धरून यमुना नदीच्या पत्रात स्वच्छता मोहीम राबवली. समाज आपल्याला ज्या नावाने

हि ण व त े , वनस्पतींची शेती हा एक पर्याय पुढे आला असला, तरी तो सर्वार्थाने समाधानकारक नाही. कारण एखादी वनस्पती नैसर्गिक अधिवासात ज्या गुणांनी विकसित होते, तेच गुण कृत्रिम किंवा वेगळ्या वातावरणात तितक्याच प्रभावीपणे टिकतीलच असे नाही. विज्ञानाच्या भाषेत ज्यांना 'सक्रिय घटक' म्हटले जाते. ते घटक स्थानिक हवामान, माती आणि परिसंस्थेची घट्ट जोडलेले असतात. त्यामुळे केवळ व्यापारी शेती करून

अधिक मुख्य आरोपींना अटक केली असून, ६० हून अधिक संशयित लाभार्थी विद्यार्थ्यांची आणि त्यांच्या पालकांची चौकशी सुरू केली आहे. गुन्हेगारांवर कठोर कायदेशीर कारवाई केली जात असली, तरी या निमित्ताने संपूर्ण परीक्षा पद्धती, खासगी कोचिंग क्लासेसचे वाढते प्रस्थ आणि परीक्षा घेणाऱ्या संस्थांची सुरक्षा यंत्रणा यावर आमुलागू पुनर्विचार करण्याची वेळ आली आहे. जोपर्यंत अशा गैरव्यवहारांना आळा घालण्यासाठी अत्यंत कठोर कायदेशीर आणि पारदर्शक तंत्रज्ञानाचा वापर केला जात नाही, तोपर्यंत देशातील शिक्षण व्यवस्थेची दासळलेली विश्वासाहता पुन्हा मिळवणे कठीण आहे.

पेपरफुटी ही 'सार्वजनिक परीक्षा (अनुचित साधनांना प्रतिबंध) कायदा, २०२४' च्या कलम ३ नुसार 'अनुचित साधन' (अनफेअर मीन्स) या श्रेणीत मोडते. ही साधी घोडचूक नसून, परीक्षा प्रक्रियेतील छपाई, वाहतूक किंवा साठवणूक यांसारख्या गुप्त टप्प्यांवर अधिकृत प्रवेश असलेल्या व्यक्तींच्या संगनमताने केलेला संघटित गुन्हा मानला जातो. नॅशनल टेस्टिंग एजन्सी ही शिक्षण मंत्रालयांतर्गत काम करणारी स्वायत्त संस्था आहे. परीक्षांमध्ये पारदर्शकता आणि कार्यक्षमता आणणे हे या संस्थेचे मुख्य उद्दिष्ट आहे. एनटीए प्रश्नपत्रिकांची सुरक्षा, बायोमेट्रिक पडताळणी आणि परीक्षा केंद्रांवर सीसीटीव्ही देखरेख यांसारख्या कडक नियमावलीचा वापर करते. परंतु, देशातील अवाढव्य विद्यार्थी संख्या पाहता एनटीएला छपाई, सुरक्षा आणि वाहतुकीसाठी बाह्य संस्थांवर अवलंबून राहावे लागते. याच विकेंद्रीकरणामुळे सुरक्षेमध्ये त्रुटी निर्माण होतात आणि उतरदायित्व निश्चित करणे कठीण होते.

'नीट' पेपरफुटी प्रकरणातील गुन्हेगारांना कठोर शिक्षा कशी होईल, याबाबत सीबीआयने सर्व कसब पणाला लावण्याची गरज आहे; पण केवळ कठोर शिक्षेची तरतूद पुरेशी नाही. २०१५ ते २०२६ या कालावधीत आपल्या देशात तब्बल १४८ परीक्षांचे घोटाळे झाले आहेत. ८७ पेक्षा जास्त परीक्षा रद्द कराव्या लागल्या आहेत आणि जवळपास नऊ कोटी विद्यार्थ्यांचे भविष्य टांगणीला लागल्याचे समोर आले आहे. केंद्रीय शिक्षक पात्रता परीक्षा म्हणजेच नीटचा पेपरही परीक्षेच्या ४८ तास आधी डार्क वेववर विकला जातो आणि नंतर तो टेलिग्राफवर अगदी कवडीमोलाने लिलावात येतो. कर्मचारी निवड आयोगाच्या परीक्षांचे कंत्राट ज्या खासगी कंपन्यांना दिले जाते, त्यांच्याच कर्मचाऱ्यांनी यंत्रणेचा ताबा घेऊन पेपर बाहेर काढल्याची उदाहरणे आहेत.

राधाकृष्णन समितीने प्रश्नपत्रिकांची जुनी व्यवस्था बदलण्याची आग्रही मागणी केली आहे. परीक्षा सुरू होण्याच्या अवघ्या ३० मिनिटे आधी प्रश्नपत्रिका डिजिटल स्वरूपात थेट केंद्रावर डाऊनलोड झाली पाहिजे आणि परीक्षा संगणकावर आधारित पद्धतीने घेतल्या पाहिजेत असे सुचवले आहे. केंद्रीय शिक्षण मंत्री धर्मेंद्र प्रधान यांनी नीट प्रवेश परीक्षेच्या रचनेत महत्त्वाच्या बदलाची घोषणा केली आहे. त्यानुसार २०२७ च्या शैक्षणिक सत्रापासून ही परीक्षा कॉम्प्युटर बेस्ड टेस्ट पद्धतीने घेतली जाणार आहे. त्यावेळी नव्याने काही गैरप्रकार समोर येऊ नयेत, हीच प्रांजळ अपेक्षा!

त्याच नावाने सार्वजनिक सेवा करून तरुणांनी व्यवस्थेला चपराक लगावली आहे. प्रस्थापित राजकीय पक्षांना कोट्यवधी रुपयांचा निधी आणि अफाट संसाधने खर्च करूनही जी तरुण पिढी आपल्याकडे वळवता येत नाही, ती पिढी एका मीम आणि उपरोधाच्या बळावर या पक्षाशी जोडली गेली. तरुणमूल कौटुंबीय खासदारांनीही या डिजिटल मोहिमेला पाठिंबा दर्शवल्याने या विषयाची व्याप्ती अधिकच वाढली आहे.

केवळ एक सोशल मीडिया ट्रेंड म्हणून याकडे पाहणे सोपे असले तरी उचित नाही. देशातील वाढती बेरोजगारी, स्पर्धा परीक्षांचे पेपर फुटीचे सत्र, शिक्षण क्षेत्रातील भ्रष्टाचार आणि संस्थांबद्दल तरुणांच्या मनात निर्माण झालेली अविश्वासाहता या सर्व घटकांचा एकत्रित उद्रेक याला पाठिंबा आहे. तरुण पिढीला त्यांचे प्रश्न संसदेत किंवा मुख्य प्रवाहातील माध्यमांमध्ये गांधीयनि मांडले जात नाहीत, असे वाटते तेव्हा ती आपले मत मांडण्यासाठी अशा प्रकारच्या 'पार्टिसिपेटरी सेंटायर' म्हणजेच सहभागत्वक

होत आहे. आधुनिक औषध पद्धतींच्या मर्यादा आणि दुष्परिणामांच्या पार्श्वभूमीवर अनेक लोक नैसर्गिक उपचारांकडे वळताना दिसतात. भारतीय आयुर्वेदिक उत्पादनांना आंतरराष्ट्रीय बाजारपेठ उपलब्ध झाली आहे. ही स्थिती भारतासाठी आर्थिकदृष्ट्याही महत्त्वाची आहे. मात्र जर औषधी वनस्पतींची गुणवत्ता सातत्याने खालावत गेली, तर आयुर्वेदाची विश्वासाहताच धोक्यात येऊ शकते. त्यामुळे ही विषय केवळ पर्यावरणीय किंवा सांस्कृतिक नसून आर्थिक आणि आरोग्यविषयकही आहे.

यासाठी आता व्यापक आणि दीर्घकालीन धोरणाची आवश्यकता आहे. औषधी वनस्पतींच्या नैसर्गिक अधिवासांचे संवर्धन, जंगलांचे संरक्षण, स्थानिक समुदायांचा सहभाग, वैज्ञानिक संशोधन आणि नियंत्रित वापर या सर्व बाबी एकत्रितपणे राबवाव्या लागतील. हिमालयासारख्या संवेदनशील प्रदेशांतील जैवविविधतेचे जतन करणे ही राष्ट्रीय प्राधान्याची बाब बनली पाहिजे. त्याचबरोबर पारंपरिक ज्ञानाचे दस्तऐवजीकरण आणि स्थानिक वैद्यकीय परंपरांचे पुनरुज्जीवनही आवश्यक आहे.

औषधी वनस्पतींकडे केवळ बाजारातील उत्पादनाच्या परिप्रेक्ष्यातून पाहून चालणार नाही. त्या भारतीय संस्कृतीच्या हजारो वर्षांच्या ज्ञानपरंपरेच्या प्रतीक आहेत. त्यांच्यामध्ये निसर्ग, विज्ञान आणि मानवी अनुभव यांचा समन्वय दडलेला आहे. म्हणूनच या वनस्पतींचे संवर्धन म्हणजे केवळ काही प्रजाती वाचविणे नसून भारतीय जीवनदृष्टीचे जतन करणे होय. निसर्गाशी असलेले हे नाते जर आपण टिकवू शकलो नाही, तर भविष्यात आयुर्वेदाची ओळख फक्त नावापुरती उरेल. त्यामुळे औषधी वनस्पतींचे संरक्षण ही आजच्या काळातील अत्यंत गंभीर आणि अपरिहार्य जबाबदारी मानावी लागेल.

अनिल प्रकाश जोशी, ज्येष्ठ पर्यावरणतज्ञ

आज जंगलांचे प्रमाण झपाट्याने कमी होत आहे. नद्या आटत आहेत, हवामान बदलत आहे, तापमान वाढत आहे आणि मातीची गुणवत्ता खालावत चालली आहे. या सर्वांचा सर्वाधिक परिणाम जर कोणावर झाला असेल, तर तो औषधी वनस्पतींवर झाला आहे. कारण प्रत्येक वनस्पतीची वाढ ही विशिष्ट भौगोलिक आणि पर्यावरणीय परिस्थितीवर अवलंबून असते. एखाद्या वनस्पतीला आवश्यक असलेली आर्द्रता, सावली, उंची, तापमान आणि मातीतील सूक्ष्म घटक बदलले, तर तिच्या औषधी गुणधर्मांमध्येही बदल होतो. त्यामुळे केवळ वनस्पतींचे नाव किंवा तिची बाह्य रचना जपून उपयोग होत नाही. तिच्या अंतर्गत औषधी सामर्थ्याचे जतन होणे अधिक महत्त्वाचे असते.

आज जंगलांचे प्रमाण झपाट्याने कमी होत आहे. नद्या आटत आहेत, हवामान बदलत आहे, तापमान वाढत आहे आणि मातीची गुणवत्ता खालावत चालली आहे. या सर्वांचा सर्वाधिक परिणाम जर कोणावर झाला असेल, तर तो औषधी वनस्पतींवर झाला आहे. कारण प्रत्येक वनस्पतीची वाढ ही विशिष्ट भौगोलिक आणि पर्यावरणीय परिस्थितीवर अवलंबून असते. एखाद्या वनस्पतीला आवश्यक असलेली आर्द्रता, सावली, उंची, तापमान आणि मातीतील सूक्ष्म घटक बदलले, तर तिच्या औषधी गुणधर्मांमध्येही बदल होतो. त्यामुळे केवळ वनस्पतींचे नाव किंवा तिची बाह्य रचना जपून उपयोग होत नाही. तिच्या अंतर्गत औषधी सामर्थ्याचे जतन होणे अधिक महत्त्वाचे असते.

आयुर्वेदातील बहुतेक औषधे ही विविध वनस्पतींच्या मिश्रणातून तयार होतात. त्रिफळा, अश्रुगंधा, च्यवनप्राश किंवा इतर अनेक पारंपरिक औषधांचे उदाहरण घेतले, तरी त्यामध्ये अनेक दुर्मीळ वनस्पतींचा समावेश असतो. परंतु आज या वनस्पतींपैकी अनेक प्रजाती नामशेष होण्याच्या उंबरठ्यावर पोहोचल्या आहेत. काही वनस्पती तर प्रत्यक्षात जंगलांतून जवळपास नाहीशा झाल्या आहेत. परिणामी, बाजारात उपलब्ध असलेल्या अनेक आयुर्वेदिक उत्पादनांच्या गुणवत्तेबाबत प्रश्न निर्माण होत आहेत. उत्पादनांची नावे पारंपरिक असली, तरी त्यामागील मूळ औषधी सामर्थ्य कमी होत चालले

भाग बनल्या. जंगलांतून मोठ्या प्रमाणावर वनस्पती गोळा करून त्यांचा व्यावसायिक वापर सुरू झाला. मागणी वाढत गेली, तसा अति-दोहनही वाढला. अनेक कंपन्यांनी उत्पादन वाढविण्यासाठी पर्याय शोधले. परंतु त्यातून औषधांच्या मूळ गुणवत्तेवर परिणाम झाला. वनस्पतींच्या संख्येपेक्षा त्यांच्या गुणधर्मांचे जतन अधिक महत्त्वाचे असते, ही बाब दुर्लक्षित झाली.

संस्थापक-नाट्याचार्य कृष्णाजी प्रभाकर खाडिलकर

संपादकीय

॥ न मे भक्त प्रणश्यति ॥

उन्हाचा कडाका, महागाईचाही तडाखा

उन्हाचा वाढता कडाका आणि त्यात इंधन टंचाई आणि दरवादीचा तडाखा अशा कात्रीमध्ये सर्वसामान्य माणूस सापडला आहे. गेल्या दहा दिवसांत चौथ्यांदा इंधन दरवाढ झाली. दोन दिवसांपूर्वीच पेट्रोल डिझेलच्या दरात साठ ते पासष्ट पैसेांनी वाढ केली होती आणि आता पुन्हा पेट्रोल-डिझेलचे दर सरासरी १५ पैसे प्रतीलीटरने वाढलेले आहेत. आंतरराष्ट्रीय बाजारात तेलाच्या किमती भडकत असल्याने त्याचा भारतीय तेलखरेदीवरही परिणाम होतो आहे. या वाढत्या किमतीला तोंड देण्यासाठी काही प्रमाणात दरवाढ करण्याशिवाय केंद्र सरकारपुढे पर्याय राहिलेला नाही. याचे महत्त्वाचे कारण म्हणजे जगातील सर्वाधिक लोकसंख्येच्या भारतासारख्या देशाला सर्वाधिक इंधन साठा लागत असतो आणि त्याचा पुरवठा खंडीत होऊ नये. म्हणजेच कोणत्याही मोठ्या टंचाईला तोंड देण्याची वेळ येऊ नये या दृष्टिकोनातून आंतरराष्ट्रीय बाजारात ज्यादा किंमत देऊन इंधन खरेदी करावे लागते आहे. ज्याप्रमाणात जागतिक स्तरावर इंधन दरामध्ये वाढ होते आहे त्या पद्धतीची दरवाढ देशांतर्गत इंधन विक्रीबाबत करता येत नाही. जगाच्या तुलनेमध्ये भारताची इंधन दरवाढ ही खूबच मर्यादित असल्याचे सांगितले जात आहे. प्रश्न एवढाच निर्माण होतो आहे की एकीकडे दरवाढ तर दुसरीकडे इंधन टंचाई हा विरोधाभास कोणत्या कारणांमुळे होतात. त्याचाच खुलासा सरकारने केला पाहिजे. गेल्या आठवडाभर महाराष्ट्रातल्या जवळपास सर्वच जिल्ह्यांमध्ये इंधन तुटवडा शिगोला पोहचला आहे. सरकारने वारंवार इंधन साठा पुरेसा आहे असे सांगूनही ही परिस्थिती निर्माण होताना दिसून येते. काही दिवसांपूर्वी याच स्तंभामध्ये आम्ही इंधन तुटवड्याचा नैरुपायदा घेतला जाण्याची शक्यता अनेकदा व्यक्ती केली गेली होती. साठेबाजी करून इंधनाचा काळाबाजार करण्याचे प्रकारही अनेक ठिकाणी होऊ लागले आहेत. दिवसेंदिवस बदलत जाणारी ही परिस्थिती दिलासा देण्याऐवजी गंभीर होत जाते आहे. मुख्यमंत्र्यांनी सर्व जिल्हाधिकाऱ्यांना परिस्थितीवर लक्ष ठेवण्याचे आदेश दिले आहेत. परंतु परिस्थितीच हाताबाहेर जात असेल तर जिल्हाधिकारी हतबलच होतील यात काही शंका नाही.

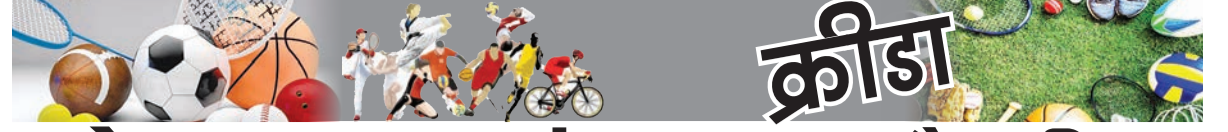
संभ्रम आणि महागाईला आमंत्रण

आजच्या या नव्या दरवादीमुळे सर्वसामान्यांना फटका तर बसेलच परंतु आधीच वाढत असलेल्या महागाईत हे नवे तेल ओतले गेले आहे. स्वाभाविकपणे जीवनावश्यक वस्तूंच्या किमती वाढायला सुरुवात झालेली आहे. मुंबईत मोठ्या हॉटेलसमूहाने वडापावपासून ते पावभाजीपर्यंतचे दर दोन ते तीन रुपयांनी वाढले आहेत. पंतप्रधान मोदी यांनी आपला पाच दिवसांचा दौरा संपल्यानंतर तातडीने बराच काळ मंत्रिमंडळाची बैठक घेतली होती. ज्यामध्ये येणाऱ्या परिस्थितीचीच जाणीव करून देत असताना अधिकाधिक नवनवीन उपाययोजना करण्यामध्ये भर दिला होता. तातडीने ही बैठक बोलवण्याची आणि त्यातील सद्य परिस्थितीवर पंतप्रधानांनी केलेले भाष्य या सर्वांचा मतितार्थ असा आहे की, पुढच्या पंधरा-वीस दिवसांत पुन्हा इंधन दरवाढ होऊ शकते. पंतप्रधानांनी

परदेशी प्रवास टाळण्याचा सल्ला दिला आहेच. शिवाय विमान प्रवासालाही कात्री लावण्याचे आवाहन केले होते. यामागचा उद्देश हाच होता की, सामान्य माणसाला आवश्यक असणाऱ्या इंधनाचा पुरवठा सुरळीतपणे होत राहावा. हवाई प्रवासासाठी बऱ्याच प्रमाणात इंधन लागते आणि हवाई प्रवास करणारा वर्ग बऱ्यापैकी धनिक वर्ग असतो. त्यातल्या अनावश्यक प्रवासाला कात्री लागली तर काही प्रमाणात इंधन बचत होऊ शकेल. अर्थात पंतप्रधानांच्या या आवाहनाला अजूनही अपेक्षित प्रतिसाद मिळालेला नाही हीदेखील वस्तुस्थिती आहे. एकाचवेळी विविध स्तरावर अधिकाधिक प्रमाणात उपाययोजनांची अंमलबजावणी व्हावी यासाठी विशेष प्रयत्न केले जात आहेत. परंतु सरकारचे हे प्रयत्न आणि एकूण जनमानसामध्ये निर्माण झालेली भावना यामध्ये मोठी तफावत आहे. राज्य असो किंवा केंद्र सरकार असो. यांच्यातर्फे केल्या जाणाऱ्या उपाययोजनांबाबत जनतेला विश्वासता घेण्याची आवश्यकता आहे. जर परिस्थिती नियंत्रणाखाली असेल आणि खूप मोठ्या टंचाईची कोणतीही शक्यता नसेल तर सरकारने ही बाब जनसामान्यांपर्यंत नीट पोहचवण्याची आवश्यकता आहे. ती पोहचवली जात नसल्याने संभ्रम निर्माण होतो आहे.

रोज सातशे ते चौदाशे कोटींचा तोटा

ही गोष्ट खरीच आहे की, सरकारी तेल कंपन्यांवर बदलत्या परिस्थितीचा बऱ्यापैकी भार पडतो आहे. सध्या तेल कंपन्यांना ७५० कोटी रुपये रोज तर अन्य काही काळामध्ये जवळपास चौदाशे कोटीपर्यंत रोजचा तोटा सहन करावा लागत आहे. हा भार प्रदीर्घ काळ कंपन्या सहन करू शकत नाहीत. त्यासाठी सरकारला आपला तेलसाठा अधिकाधिक सुरक्षित करावा लागतो आहे. कारण या आर्थिक कारणांमुळे इंधनाचे रिफायनिंग आणि त्याबरोबरच देशातील पायाभूत सुविधांच्या गुंतवणुकीवरही परिणाम होऊ लागलेला आहे. सध्या सरकारला हा सगळा तोटा नियंत्रणात ठेवण्याकरीता तेलाच्या दरात थोडीथोडी वाढ करणे गरजेचे झालेले आहे. सामूहिकपणे काही महत्त्वाच्या गोष्टींच्या वापरावर बंधने आली तर त्याचा सकारात्मक परिणाम होईल आणि मोठी दरवाढ करण्याची आवश्यकता उरणार नाही. तर तो एकूण परिस्थितीचा आवाका लक्षात घेतला तर या संपूर्ण देशामध्ये तापमान वेगाने वाढते आहे. तर दुसरीकडे इंधन टंचाईबरोबर ऊर्जेच्या मागणीतही मोठ्या प्रमाणावर वाढ नोंदली जाते आहे. प्रत्यक्ष युद्धकाळातच या सगळ्या परिस्थितीची सरकारला कल्पना आली होती. जागतिक स्तरावरची विस्कटलेली आर्थिक घडी आणि सर्वच देशांना भेडसावत असलेली इंधनटंचाई सुळीत व्हायला पुढचे अजून सहा ते आठ महिने लागण्याची शक्यता आहे. सध्याचा हा काळ सरकारच्या कसोटीचा तार आहेच. परंतु जनतेच्याही सहनशीलतेचा अंत पाहणाऱ्या ठरतो. सामान्य जनता आपापल्यापरीने शक्य तेवढी बचत करण्याचा प्रयत्न करेलच. परंतु अजूनही सरकारी पातळीवरच्या उधळपट्टीला लागाम बसलेला नाही, हीदेखील वस्तुस्थिती आहे.

क्रीडा

अखेरच्या सामन्यात पंजाबचा लखनौवर विजय श्रेयसची शतकी खेळी! चौथ्या स्थानावर झेप

लखनौ

पंजाब किंग्साचा कर्णधार श्रेयस अय्यरने नाणेफेक जिंकून प्रथम गोलंदाजी करण्याचा निर्णय घेतला. लखनौचा सलामीवीर इंग्लिसने पहिल्याच षटकात अर्शदीप सिंगला चार चौकार ठोकत १६ धावा काढल्या. मात्र दुसऱ्याच षटकात अजमलुल्ला उमरझाईने अर्शदीप कुलकर्णीला शून्यावर बाद करत पंजाबला पहिले यश मिळवून दिले. त्यानंतर मार्को यान्सने निकोलस पूरनला अवघ्या २ धावांवर त्रिफळाचीत करत लखनौला

लागोपाठ सहा सामने हरल्यावर पंजाब किंग्सेने अखेरच्या सामन्यात लखनौवर ७ विकेटने मात केली. लखनौचे १९७ धावांचे आव्हान पंजाबने कर्णधार श्रेयस अय्यरच्या शतकी खेळीमुळे लीलया मोडून काढले. पंजाबने आता १५ गुणांसह गुणतालिकेत चौथ्या क्रमांकावर झेप घेतली आहे. मात्र प्लेऑफसाठी पात्र ठरण्यासाठी पंजाबला उद्याच्या दिल्ली विरुद्ध कोलकाता आणि राजस्थान विरुद्ध मुंबई सामन्यावर अवलंबून राहावे लागेल.

दुसरा धक्का दिला. इंग्लिस आणि पंत यांनी चौथ्या विकेटसाठी ६५ धावांची भागीदारी करत डाव सावरला. इंग्लिसने केवळ २८ चेंडूंमध्ये अर्धशतक पूर्ण केले. पंतही चांगल्या लयीत दिसत होता. मात्र चढत्या गोलंदाजीवर मोठा फटका मारण्याच्या प्रयत्नात तो २२ चेंडूंमध्ये २६ धावा करून बाद झाला. शशांक सिंगने इंग्लिसला बाद करत मोठा अडथळा दूर केला. इंग्लिसने ४४ चेंडूंमध्ये ७२ धावांची शानदार खेळी केली. त्यानंतर यान्सने मुकुल चौधरीला बाद केले. अखेरच्या षटकात अब्दुल समदने अर्शदीप सिंगवर चौकार आणि षटकार ठोकत लखनौच्या धावसंख्येला गती दिली. त्यामुळे लखनौला २० षटकांत ६ बाद १९६ धावसंख्या रचता आली. लखनौने दिलेल्या आव्हानाचा पाठलाग करताना पंजाब किंग्जी सुरवात अडखळती झाली. १९६ या धावसंख्येचा पाठलाग २ धावांवर त्रिफळाचीत करत लखनौला

शून्यावर बाद झाला. कोनोली देखील १० चेंडूत १८ धावा करून माघारी परतला. दोघांनाही मोहम्मद शमीने तंबूत धाडले. यानंतर प्रभासिमरन सिंग व कर्णधार श्रेयस अय्यर यांनी डाव सावरत लखनौच्या गोलंदाजांवर प्रतिहल्ला चढवला. दोघांनी पॉवरप्लेनंतर धावगती कायम ठेवत संधाला मजबूत स्थितीत आणले. पहिल्या पाच षटकांनंतर पंजाबची धावसंख्या २ बाद ५५ होती. प्रभासिमरनने २८ चेंडूंमध्ये अर्धशतक पूर्ण करत हंगामातील सहावे अर्धशतक झळकावले. श्रेयस अय्यरनेही आक्रमक फलंदाजी करत ३३ चेंडूंमध्ये अर्धशतक पूर्ण केले. दोघांनी तिसऱ्या विकेटसाठी उंबरठ्यावर नेले. श्रेयस अय्यर आणि प्रभासिमरन यांच्या ७७ चेंडूतील १४० धावांच्या भागीदारीने पंजाबला मजबूत स्थितीत आणले. श्रेयस अय्यरने १०१ धावा करून कर्णधाराची खेळी खेळली.

महापौर चषकात अनिकेत-प्रसादची फटकेबाजी! वियोमचा शानदार विजय

मुंबई

दादरच्या शिवाजी पार्क परिसरातील पार्क क्लबवर सुरू झालेल्या 'मुंबई महापौर चषक इनडोर क्रिकेट स्पर्धेत' वियोम फाऊंडेशन इन्डोर क्रिकेट क्लबने दमदार कामगिरी करत मीडिया टीमवर ४० धावांनी शानदार विजय मिळवला. अनिकेत माडीये आणि प्रसाद आंब्रे यांच्या आक्रमक फलंदाजीच्या जोरावर वियोमने ८२ धावांचा भक्कम टप्पा गाठत स्पर्धेत विजयी सलामी दिली. या स्पर्धेत उद्यातून आमदार सुनील शिंदे आणि माजी महापौर किशोरी पेडणेकर यांच्या हस्ते झाले. यावेळी पार्क क्लबच्या कार्याध्यक्ष वरदा चुरी, यांच्यासह इतर मान्यवर उपस्थित

संघेत वियोम फाऊंडेशन इनडोर क्रिकेट क्लबने दमदार खेळ करत मीडिया टीमवर ४० धावांनी शानदार विजय मिळवला. प्रथम फलंदाजी करताना मीडिया टीमला ४२ धावांपर्यंतच मजल मारता आली. वियोमकडून रोहन, ओमकार, कुश आणि प्रसाद यांनी अचूक गोलंदाजी करत प्रतिस्पर्धावर दबाव कायम ठेवला. लक्ष्याचा पाठलाग करताना अनिकेत माडीये आणि प्रसाद आंब्रे यांनी आक्रमक फलंदाजी करत सामन्याचे चित्र बदलले, तर कर्णधार ओमकार पाटोळे आणि शुभम गुरव यांनी शेवटपर्यंत संयमी खेळी करत संधाला ८२ धावांपर्यंत नेले.

भारतात फिफा विश्वचषक प्रसारणाचा मार्ग मोकळा

नवी दिल्ली

भारतीय फुटबॉल चाहत्यांना फिफा विश्वचषक २०२६ चे सामने भारतात थेट पाहण्याचा मार्ग आता मोकळा झाला आहे. प्रसारण हक्काबाबत डील अंतिम टप्प्यात आहे. पुढील आठवड्यात याबाबत अधिकृत घोषणा होण्याची शक्यता आहे. भारतातील प्रसारण हक्कांसाठी सुमारे ३० ते ३५ दशलक्ष अमेरिकन डॉलर म्हणजेच जवळपास २८० ते ३३५ कोटी रुपयांचा करार निश्चित करण्यात आला आहे. भारतातील वाढती फुटबॉल लोकप्रियता आणि प्रचंड प्रेक्षकसंख्या लक्षात घेता हा व्यवहार फिफासाठी अत्यंत महत्त्वाचा मानला जात आहे.

सुपर चेंस क्लासिकमध्ये १३९ चालींचा मॅरथॉन सामना

बुखारेस्ट

बुखारेस्ट येथे सुरू असलेल्या सुपर चेंस क्लासिक बुद्धिबळ स्पर्धेत भारतीय ग्रँडमास्टर आर. प्रज्ञानंद आणि फ्रान्सचा ग्रँडमास्टर लाग्रेव्ह यांच्यात तब्बल १३९ चाली आणि ६ तासांहून अधिक काळ मॅरथॉन सामना रंगला. अत्यंत चुरशीच्या या लढतीत दोन्ही खेळाडूंनी दमदार खेळ करत अखेर सामना ड्रॉमध्ये सोडवला. मिडल गेममध्ये प्रज्ञानंदला काही क्षणांसाठी निर्णायक फायदा मिळण्याची संधी होती. त्याने प्रतिस्पर्ध्याच्या चुकीचा

प्रज्ञानंद-लाग्रेव्ह ड्रॉ

दोन्ही बाजूंनी विजयासाठी जोरदार प्रयत्न झाले, पण कुणालाही निर्णायक आघाडी मिळू शकली नाही. अखेरीस १३९ व्या चालीवर दोन्ही खेळाडूंनी ड्रॉ मान्य करत सामना संपवला. या मॅरथॉन लढतीमुळे प्रेक्षकांना अत्यंत रोमांचक आणि उच्च दर्जाचा सामना पाहायला मिळाला. या निकालानंतर सुपर चेंस क्लासिकमधील विजेतेपदाची शर्यत अधिकच तीव्र झाली असून, आता काहीच खेळाडू किताबासाठी प्रबळ दावेदार राहिले आहेत. अंतिम फेरीपूर्वी प्रत्येक सामना अत्यंत महत्त्वाचा ठरणार आहे.

कोलकाता दिल्लीशी चौथ्या स्थानासाठी झुंजार

मुंबई

आयपीएल २०२६ स्पर्धा आता अत्यंत निर्णायक टप्प्यात पोहोचली असून, प्लेऑफच्या शर्यतीमुळे प्रत्येक सामना अधिक रंगतदार झाला आहे. उद्या होणाऱ्या दोन महत्त्वाच्या सामन्यांमध्ये सर्वांचे लक्ष लागले आहे. वानखेडे स्टेडियमवर मुंबई इंडियन्स आणि राजस्थान रॉयल्स यांच्यात धावांचा महासंग्राम रंगणार आहे. दुसरीकडे कोलकाता नाईट रायडर्स आणि दिल्ली कॅपिटल्स यांच्यातील सामना प्लेऑफच्या दृष्टीने महत्त्वाचा ठरणार आहे. गुणतालिकेतील समीकरणे, नेट रनरेटचा दबाव आणि विजयाची गरज यामुळे दोन्ही सामने प्रचंड चुरशीचे होण्याची शक्यता आहे. वानखेडे स्टेडियमवर राजस्थान आणि

मुंबई यांच्यात धावांचा पाऊस पडण्याची शक्यता व्यक्त केली जात आहे. राजस्थानचा १५ वर्षीय युवा फलंदाज वैभव सूर्यवंशी सध्या जबरदस्त फॉर्ममध्ये असून, त्याने आपल्या स्फोटक फलंदाजीने संपूर्ण स्पर्धेत खळबळ उडवली आहे. गेल्या तीन डावांत त्याने २३० पेक्षा जास्त स्ट्राईक रेटने १७५ धावा केल्या आहेत. लखनौ सुपर जायंट्सविरुद्ध २०० पेक्षा अधिक धावांच्या पाठलागात त्याने अवघ्या ३८ चेंडूंमध्ये ९३ धावांची धडाकेबाज खेळी करत सर्वांचे लक्ष वेधले. यशस्वी जयस्वाल, ध्रुव जुरेल आणि सूर्यवंशी यांच्या जोरावर राजस्थानची फलंदाजी अत्यंत मजबूत दिसत आहे. सुरुवातीपासून आक्रमक खेळ करून विरोधी गोलंदाजांवर दबाव निर्माण करणे ही राजस्थानची प्रमुख ताकद ठरली

सूर्यवंशीच्या वादळासमोर आज मुंबईचे आव्हान

आहे. दुसरीकडे मुंबई इंडियन्ससाठी हा हंगाम निराशाजनक ठरला आहे. रोहित शर्मा, सूर्यकुमार यादव आणि हार्दिक पंड्या यांसारखे स्टावर खेळाडू असूनही संधाला सातत्यपूर्ण कामगिरी करता आलेली नाही. १३ सामन्यांत केवळ चार विजयांसह मुंबई नवव्या स्थानावर आहे. मुंबईकडून जसप्रीत बुमराह आणि दीपक चहर यांच्यावर राजस्थानच्या आक्रमक फलंदाजीला रोखण्याची मोठी जबाबदारी असेल. वानखेडेची खेळपट्टी फलंदाजांसाठी पोषक असल्याने पुन्हा एकदा मोठ्या धावसंख्येचा सामना पाहायला मिळण्याची शक्यता आहे. दरम्यान, नवी दिल्लीत होणारा केकेआर आणि दिल्ली कॅपिटल्समधील सामना प्लेऑफच्या दृष्टीने अत्यंत महत्त्वाचा ठरणार आहे.

चंदीगड स्पर्धेत एमआयटीच्या रोईंग संघाची रौप्य कामगिरी

पुणे

चंदीगड येथे नुकत्याच पार पडलेल्या अखिल भारतीय आंतरविद्यापीठी रोईंग स्पर्धेत डॉ. विश्वनाथ कराड एमआयटी क्रीडा अकादमीच्या रोईंग संघाने उत्कृष्ट कामगिरी करत रौप्यपदक पटकावले. या प्रतिष्ठित स्पर्धेत देशभरातील सुमारे ३० विद्यापीठांच्या संघांनी सहभाग घेतला होता. २००० मीटर

राखत प्रतिस्पर्ध्यांना कडवी झुंज दिली. या यशामागे राष्ट्रीय रोईंग प्रशिक्षक संदीप भापकर यांचे मार्गदर्शन आणि सातत्यपूर्ण प्रशिक्षण महत्त्वाचे ठरले. खेळाडूंच्या मेहनतीमुळे संघाने हे उल्लेखनीय यश संपादन केले. या कामगिरीनंतर एमआयटी एडीटी विद्यापीठाचे संस्थापक

अध्यक्ष प्रा. डॉ. विश्वनाथ दा. कराड, कार्याध्यक्ष तथा प्र-कुलपती प्रा. डॉ. मंगेश कराड, कार्यकारी संचालक डॉ. सुनिता कराड, कुलगुरू डॉ. राजेश एम. आणि इतर मान्यवरांनी खेळाडूंचे अभिनंदन करत पुढील स्पर्धांसाठी शुभेच्छा दिल्या आहेत.

सुविचार विलास कोळेकर
खंडाळा, रत्नागिरी. मो.वा. ९४२२२२०६११

गेलेले दिवस परत येत नाहीत आणि येणारे दिवस कसे येणार आहेत हे सांगता येत नाही, म्हणूनच आयुष्य हसत जगा.

पंचांग रविवार, २४ मे २०२६
शक १९४८ पराभवनामसंवत्सर
* अधिक ज्येष्ठ शुक्ल नवमी
* नक्षत्र : पूर्वा फाल्गुनी

स्वी उदय - ०६-०३
स्वी अस्त - १९-०८

जगतिक राष्ट्रकुल दिन

पाककृती

अधिक महिना स्पेशल

म्हैसूरपाक

★ **साहित्य** : एक वाटी हरभरा डाळीचे पीठ, तीन वाट्या पातळ तूप, दोन वाट्या साखर, पाऊण वाटी पाणी.

★ **कृती** : चमचावर तुपावर डाळीचे पीठ किंचित भाजा. नंतर साखरेत पाणी घालून साखर मंद आचेवर विरघळून घ्या. साखर विरघळल्यावर पीठ घालून मिसळा.

लगेचच वरून गरम तुपाची धार धरत एका हाताने मिश्रण हलवा. नंतर कालध्याने मिश्रण ढवळत राहा. तूप पिठात मिसळते, बुडवूदे येतात, जाळी दिसते. त्याच्या कडेने तूप सुटल्यावर, मिश्रणातून बाहेर यायला लागल्यावर (साधारण तूप घातल्यानंतर १०-११ मिनिटांनी) पातेले खाली उतरवून मिश्रण घोटून घ्या. आता मिश्रणाचा गोळा मधोमध तुपात दिसतो. बाजूचे तूप काढून घेऊन मिश्रण थाळ्यात ओता. जरा थंड झाल्यावर त्याच्या वड्या पाडा. अशाप्रतीने तुमचे म्हैसूरपाक तयार झाले आहे.

मुद्रक, प्रकाशक **सौ. जयश्री रमाकान्त खाडिलकर**-माडे यांनी हे दैनिक नवाकाल ऑफिस आणि नवाकाल प्रेस करिता दंगट मीडिया प्रा.लि., पता: प्लॉट नं. २२, दिवा एमआयडीसी, टीटीसी इंडस्ट्रियल एरिया, विष्णू नगर, दिवा, नवी मुंबई - ४००७०८ येथे छापून घेतले व नवाकाल विल्डिंग, १३ नवाकाल पथ, खाडीलकर रोड, गिरगांव, मुंबई - ४००००४ येथे प्रिंस्ट्रु केले.

संपादक : **रोहित रमाकान्त पांडे** • कार्यकारी संपादक : **समीर करंठे** (*पी.आर.बी. कायदानुसार संपादकीय जबाबदारी कार्यकारी संपादक यांच्यावर आहे.)

संपर्क : संपादक विभाग: ८६५२२०९४४०, जाहिरात विभाग : ८९०८९९६४२३, ८९०८९९६४२९, छोटीया जाहिराती: ८४२२८९७४४५. वितरण विभाग : ९५९४९३६४४१ ई-मेल: contact@navakal.in

'नवाकाल ऑफिस व नवाकाल प्रेस'चे प्रकाशन दैनिक 'नवाकाल' आर.एन.आय.क्र.१८९४/१७

स्थापना ७ मार्च १९२३/ फाल्गुन वद्य ५ शके १८४४

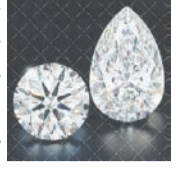
Printed and Published by **Jayshree Ramakant Khadilkar-Pande** On behalf of Navakal Office And Navakal Press. Printed at Dangat Media Pvt. Ltd., Address : Plot No.22, Digha M.I.D.C., TTC Industrial Area, Vishnu Nagar, Digha, Navi Mumbai - 400 708. Published at Navakal Building, 13 Navakal Path, Khadilkar Road, Girgaum, Mumbai - 400 004. Editor - **Rohit Ramakant Pande** • Executive Editor - **Sameer Karambe** (*As per P.R.B. law Executive Editor will be responsible for all the content in Daily Navakal)

लॅब-ग्रोन हिऱ्यांनी निर्यातीमध्ये नैसर्गिक हिऱ्यांना मागे टाकले

■ सुरत
भारताच्या हिरे उद्योगात ऐतिहासिक बदल घडत असून, लॅब-ग्रोन हिऱ्यांनी प्रथमच निर्यातीच्या प्रमाणात नैसर्गिक हिऱ्यांना अधिकृतपणे मागे टाकले आहे. यामुळे जागतिक दागिने बाजारपेठेत मोठा बदल दिसून येत असून, सुरतच्या जागतिक ख्यातीच्या हिरे उद्योगाचे भविष्य नव्याने आकार घेत आहे. दशकानुदशके सुरत आणि मुंबई यांनी नैसर्गिक हिऱ्यांच्या जोरावर जागतिक बाजारपेठेत वर्चस्व निर्माण केले होते. जगातील जवळपास ९० टक्के हिरे कापणे आणि पॉलिश करण्याचे काम एकट्या सुरतमध्ये केले जाते.

मात्र नैसर्गिक हिऱ्यांच्या व्यापारातील दीर्घ मंदीच्या पार्श्वभूमीवर लॅब-ग्रोन हिरे उद्योगासाठी मोठा आधार ठरत आहेत. या उद्योगामुळे कारखाने सुरू राहिले, लाखो रोजगार टिकून राहिले आणि आता निर्यातीमध्येही त्यांनी नैसर्गिक हिऱ्यांना मागे टाकले आहे. लॅब-ग्रोन हिरे अत्याधुनिक प्रयोगशाळांमध्ये मानवनिर्मित पद्धतीने तयार केलेले हिरे. हे दिसायला, रासायनिकदृष्ट्या आणि भौतिक गुणधर्मांच्या बाबतीत जमिनीत नैसर्गिकरित्या सापडणाऱ्या हिऱ्यांसारखेच असतात. हे हिरे प्रयोगशाळेत उच्च तापमान आणि उच्च दाबाचा वापर करून किंवा केमिकल

वेपर डिपॉझिशन तंत्रज्ञानाने बनवले जातात. लॅब-ग्रोन हिरे पूर्णपणे 'खरे' हिरे असतात. फरक फक्त इतकाच आहे की, नैसर्गिक हिरे भूगर्भात अजूनच दीर्घ काळ तयार होतात, तर लॅब-ग्रोन हिरे काही आठवड्यांत प्रयोगशाळेत तयार केले जातात. हे हिरे नैसर्गिक हिऱ्यांच्या तुलनेत जवळपास ५० ते ६० टक्क्यांनी स्वस्त असतात. हे हिरे देखील नैसर्गिक हिऱ्यांप्रमाणेच कट, कलर, क्लॅरिटी आणि कॅरेट या निकषांवर तपासले जातात. २०२५-२६ चा अधिकृत निर्यात आकडेवारीनुसार, पॉलिश केलेल्या लॅब-ग्रोन हिऱ्यांची निर्यात विक्रमी १८.८० लाख कॅरेटपूर्वी पोहोचली, तर पॉलिश नैसर्गिक हिऱ्यांची निर्यात १६ लाख कॅरेट इतकी राहिली.

आईवडील आयएस अधिकारी मुलांना आरक्षणाची गरज काय?

■ नवी दिल्ली
सुप्रीम कोर्टाचा सवाल
मागासवर्गीयांमधील आईवडील दोघे आयएस अधिकारी असताना त्यांच्या मुलांना आरक्षणाचा लाभ देण्याची गरज आहे का, असा महत्त्वपूर्ण सवाल सर्वोच्च न्यायालयाने आरक्षणासंबंधीच्या एका याचिकेवरील सुनावणीदरम्यान उपस्थित केला. आरक्षणाच्या सहाय्याने शैक्षणिक आणि आर्थिक उन्नती साधून समाजाच्या वरच्या थरात गेलेल्या मागासवर्गीयांचे नंतरच्या टप्प्यात आरक्षण बंद व्हायला हवे, असे तोंडी मत याप्रसंगी न्यायालयाने व्यक्त केले. मागासवर्गीयांमधील क्रिमी लेअर आरक्षणाबाबतच्या याचिकेवर न्या.बी.व्ही.नारगला आणि न्या. उज्जल भूयान यांच्या खंडपीठासमोर सध्या सुनावणी सुरू आहे. त्यादरम्यान न्यायाधीशांनी आपली मते व्यक्त केली. आईवडील दोघे आयएस अधिकारी आहेत. समाजाच्या आणखी वरच्या थरात जाण्याची त्यांना संधी आहे. असे असूनही पुन्हा आपण आपल्या मुलांसाठी आरक्षण मागत राहिलो तर आपण या चक्रातून कधी बाहेरच पडू शकणार नाही.

मिस व्हेनेझुएलाच्या चेहऱ्यावर हल्ला व्हिडिओ व्हायरल ! स्टायलिस्टला अटक

■ कान
मिस व्हेनेझुएला २०२५ किताब जिंकलेल्या २९ वर्षीय अँड्रिया डेल व्हॅले सौंदर्यवतीने तिच्या सेलिब्रिटी स्टायलिस्टने शारीरिक हल्ला केल्याचा आरोप केला आहे. कान चित्रपट महोत्सवादरम्यान हॉटेलच्या खोलीत झालेल्या वादानंतर त्याने हा हल्ला केला. यात तिच्या चेहऱ्यावर जखमा झाल्या. त्याचा व्हिडिओ व्हायरल झाला आहे. तिच्या खोलीतून आरडाओरडा आणि झटपट आवाज ऐकू आल्यानंतर पोलिसांना बोलावण्यात आले. त्यानंतर पोलिसांनी घटनास्थळी पोहोचून स्टायलिस्ट गिओवानी लुगुनाला ताब्यात घेतले. व्हिडिओमध्ये तिच्या चेहऱ्यावर जखमा दिसत होत्या. ती खूप घाबरलेली दिसत होती. व्हिडिओमध्ये हॉटेलची खोली पूर्णपणे अस्ताव्यस्त होती. फर्निचर आणि इतर वस्तू इकडे-तिकडे पडलेल्या होत्या. तर लुगुना खोलीच्या एका कोपऱ्यात बसलेला होता. अँड्रियाने स्पॅनिश भाषेत सांगितले की, लुगुनाने माझ्यावर हल्ला केला आहे.

सविस्तर वाचण्यासाठी व शेअर करण्यासाठी हा वस्तुआर कोड स्कॅन करा

इंजिन बिघाडानंतरही शक्तिशाली रॉकेट हिंदी महासागरात सुरक्षित उतरले

■ टेक्सस
जगातील सर्वात शक्तिशाली मानल्या जाणाऱ्या स्टारशिप रॉकेटची १२ वी चाचणी टेक्ससमध्ये पार पडली. यावेळी स्टारशिपच्या नवीन आणि अधिक प्रगत व्ही-३ आवातूची ही पहिलीच चाचणी होती. या मोहिमेत काही तांत्रिक अडचणी आल्या असल्या तरी रॉकेटने हिंदी महासागरात सुरक्षित लँडिंग करण्यात यश मिळवले. एलन मस्क यांच्या स्पेस एक्स कंपनीने तयार केलेल्या या रॉकेटचे प्रक्षेपण टेक्ससमधील स्टारबेस प्रक्षेपण केंद्रावरून करण्यात

आले. उड्डाणानंतर काही वेळातच इंजिनमध्ये बिघाड झाला. त्यामुळे रॉकेट नष्ट होण्याची शक्यता निर्माण झाली होती. मात्र सुमारे एका तासानंतर स्टारशिप स्पेसक्राफ्ट हिंदी महासागरात सुरक्षित उतरले. स्टारशिप रॉकेटची उंची सुमारे ४०३ फूट आहे. हे रॉकेट पूर्णपणे पुनर्वापर करता येईल, अशा पद्धतीने बनवण्यात आले आहे. स्टारशिपचा वरचा भाग 'स्पेसक्राफ्ट' तर खालचा भाग 'सुपर हेवी बूस्टर' म्हणून ओळखला जातो. या चाचणीत सुपर हेवी बूस्टरचे 'बूस्ट बॅक बर्न' पूर्ण होऊ शकले नाही. त्यामुळे त्याचे नियंत्रित लँडिंग

वांद्रे गरीबनगर अतिक्रमण हटाव कारवाई पाचव्या दिवशीही सुरुच

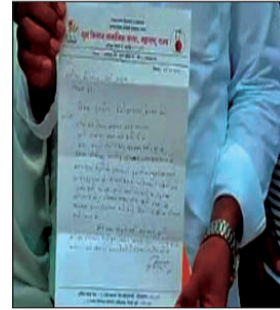
■ मुंबई
वांद्रे पूर्व येथे पश्चिम रेल्वेच्या जागेवरील अनधिकृत झोपडपट्टा हटवण्याचे काम आज सलग पाचव्या दिवशी सुरु होते. मात्र बहुतांश पाडकाम कालच पूर्ण झाल्याने आज बुलडोझरचा वापर करण्यात आला नाही. याबाबत माहिती देताना पश्चिम रेल्वेचे प्रवक्ते विनीत अभिषेक यांनी सांगितले की, येथील अनधिकृत बांधकामे पाडण्याचे बहुतांश काम पूर्ण करण्यात आले. आता न्यायालयाच्या आदेशानुसार शंभर बांधकामे सुरक्षित ठेवायची आहेत. त्या बांधकामांचे वरचे मजले पाडायचे काम आज करण्यात आले. खालच्या सांगाड्याला धक्का न पोहोचवता हे काम करायचे असल्याने आज बुलडोझरचा वापर करण्यात आला नाही. पाडलेल्या बांधकामांचे अवशेष हटवण्याचे कामही हाती घेण्यात आले आहे. ते काम पूर्ण झाल्यानंतर येथे कुंपण घालण्यात येणार आहे.

कांद्याला ३.८० रुपये भाव श्रीरामपुरात शेतकरी आक्रमक

■ अहिल्यानगर
कांद्याच्या दरधरणीमुळे राज्यातील शेतकरी पुन्हा एकदा आर्थिक संकटात सापडले आहेत. मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी कांद्याला १२ रुपये ३५ पैसे प्रति किलो दर देण्याचे आश्वासन देऊनही अहिल्यानगरच्या श्रीरामपूर बाजार समितीत कांद्याला केवळ ३ रुपये ८० पैसे प्रति किलो भाव मिळाल्याने शेतकऱ्यांमध्ये संतापाची लाट उसळली आहे. यासंदर्भात संस्थेने गुजराती

मोदींना गुजराती भाषेत पत्र

भूमिका घेतली आहे. युवा किसान सामाजिक संस्थेने, कांद्याला योग्य भाव मिळत नसेल तर शेतीच्या जमिनी पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांच्या नावावर करून देऊ, असा इशारा मोदी यांना पाठवलेल्या पत्रात दिला आहे. श्रीरामपूर बाजार समितीत शेतकरी संघटनांनी आक्रमक पवित्रा घेत बाजार समिती प्रशासनाला धारेवर धरले. व्यापाऱ्यांकडे कांद्याचा ग्रेडर म्हणजे आकारानुसार प्रतवारी करणारे यंत्र नसल्याचा आरोप शेतकरी संघटनांनी केला.

खाचही निघत नसल्याने संतप्त झालेल्या शेतकऱ्यांनी आता केंद्र सरकारविरोधात आक्रमक

११वी प्रवेशाचा सर्व्हर डाऊन अर्ज भरण्यासाठी मुदतवाढ

■ मुंबई
राज्यातील अकरावी ऑनलाईन प्रवेश प्रक्रियेच्या संकेतस्थळावर दोन दिवस तांत्रिक बिघाड झाल्याने विद्यार्थ्यांची मोठी तारांबळ उडाली. या पार्श्वभूमीवर शिक्षण विभागाने अर्ज भरण्यासाठी २५ मेपर्यंत मुदतवाढ दिली आहे. वारंवार सर्व्हर डाऊन होत असल्याने पालक व विद्यार्थी त्रस्त झाले असून, प्रवेश

प्रक्रियेचा गोंधळ वाढत आहे. सध्या अकरावी प्रवेश प्रक्रियेची पहिली फेरी सुरू असून, विद्यार्थ्यांना परीतीच्या महाविद्यालयांचे प्राधान्यक्रम निश्चित करण्याचा अत्यंत महत्त्वाचा टप्पा सुरू आहे. २१ मेपासून सुरू झालेल्या या प्रक्रियेसाठी २३ मेपर्यंत मुदत देण्यात आली होती. मात्र, तांत्रिक अडचणींचा हजारो विद्यार्थी आणि पालकांना फटका

वसला. नेट कॅफे, ऑनलाईन सेवा केंद्रे येथे सकाळपासूनच विद्यार्थ्यांच्या रांगा लागल्याचे चित्र दिसत होते. मात्र वेबसाईट वारंवार बंद पडणे, सर्व्हर डाऊन होणे, लॉगिन न होणे, माहिती सेव्ह न होणे, ओटीपी उशिरा येणे अशा समस्यांमुळे प्रवेश अर्ज पूर्ण करण्यात अडथळे निर्माण झाले. परिणामी दिवसभरात अपेक्षित अर्ज भरले गेले नाहीत.

विदर्भातील शाळा १५ जूनऐवजी २६ जूनला सुरु करण्याचा विचार

■ मुंबई
राज्यातील वाढत्या उकाड्याच्या पार्श्वभूमीवर यंदा विदर्भातील शाळा सुरु होण्याची तारीख पुढे ढकलण्याचा शासन गंभीरपणे विचार करत आहे. दरवर्षीप्रमाणे १५ जूनला शाळा सुरु होण्याऐवजी यंदा त्या थेट २६

जूनपासून सुरु करण्याचा विचार सुरु असल्याची माहिती मंत्री पंकज भोयर यांनी दिली. राज्यात विशेषतः विदर्भात उष्णतेची तीव्र लाट कायम असून, अनेक ठिकाणी तापमानाने ४७ अंश सेल्सिअसचा टप्पा पार केला आहे. हवामान विभागाने विदर्भासाठी रेड अलर्ट जारी

केला आहे. यामुळे विद्यार्थ्यांच्या सुरक्षिततेचा विचार करून शाळा उकाड्याने नागरिक हैराण झाले आहेत. १० जूननंतरही उष्णतेची लाट कायम राहिल्यास शाळांच्या सुरुवातीची तारीख पुढे ढकलण्याचा विचार सुरु आहे. दरवर्षीप्रमाणे १५ जूनऐवजी यंदा २६ जूनपासून शाळा सुरु करण्याबाबत शासन स्तरावर चर्चा सुरु आहे.

नाशिक टीसीएस धर्मांतर प्रकरणी १५०० पानांचे आरोपपत्र दाखल

■ नाशिक
नाशिकमधील बहुराष्ट्रीय आयटी कंपनी टीसीएसशी संबंधित महिला कर्मचाऱ्यांच्या कथित लैंगिक शोषण आणि धर्मांतर प्रकरणात नाशिक पोलिसांनी मोठी कारवाई करत न्यायालयात तब्बल १,५०० पानांचे आरोपपत्र दाखल केले आहे. या प्रकरणात पीडितेचे नाव बदलण्यासाठी तिची मूळ कागदपत्रे हिसकावून घेणे, धार्मिक भावना दुखावणे आणि सक्तीच्या धर्मांतराचा प्रयत्न अशा अनेक गंभीर बाबींचे पुरावे तपासात उघडकीस आल्याचा दावा पोलिसांनी केला आहे. देवळातील केल्या ठाण्यात दाखल असलेल्या या गुन्हात दानिश एजाज शेख, तौसिफ बिलाल अत्तार, निदा एजाज खान आणि एमआयएमचे माजी नगरसेवक मतीन माजिद पटेल यांच्याविरोधात

नाशिक रोड न्यायालयात आरोपपत्र सादर करण्यात आले आहे. या सर्व आरोपांवर लैंगिक छळ, धर्मांतर आणि अँट्रॉसिटी कायद्यांतर्गत गंभीर गुन्हे दाखल आहेत. या प्रकरणाचे गांभीर्य लक्षात घेऊन पोलीस आयुक्त संदीप कर्णिक यांनी विशेष तपास पथकाची स्थापना केली होती. या पथकाने सखोल तपास करत महत्त्वाचे डिजिटल, तांत्रिक आणि दस्तऐवजी पुरावे गोळा केले आहेत. तपासादरम्यान पोलिसांनी १७ महत्त्वाच्या साक्षीदारांचे जबाब नोंदवले. याशिवाय पीडिता आणि आरोपींच्या मोबाईलमधील व्हॉट्सअॅप चॅट, स्क्रीनशॉट्स, ईमेल ट्रेल्स आणि सोशल मीडिया संवाद यांचाही तपास करण्यात आला. संशयित निदा हिने पीडितेशी साधलेल्या १७१ सोशल मीडिया लिंक आणि संभाषणांचे पुरावे पोलिसांनी जमा केले आहेत.

खासगी शिक्षकांना जनगणनेची सक्ती का? कोर्टाचा सवाल

■ मुंबई
महाराष्ट्रातील ५०० हून अधिक खासगी विनाअनुदानित आणि अल्पसंख्याक शाळांमधील शिक्षकांना जनगणनेच्या कामासाठी सक्तीने नियुक्त करण्याच्या राज्य सरकारच्या निर्णयाला उच्च न्यायालयात आव्हान देण्यात आले आहे. खासगी शाळांमधील शिक्षकांना जनगणना करण्याची इच्छुटी सक्तीची का? असा खडा सवाल उच्च न्यायालयाने सरकारला विचारला आहे. उच्च न्यायालयाने राज्य सरकारला स्पष्टीकरण सादर करण्याचे आदेश दिले असून, पुढील सुनावणी ३१ जुलै रोजी होणार आहे. मुंबईतील विनाअनुदानित शाळा फोरम, विविध संघटना आणि शाळा व्यवस्थापनांनी यासंदर्भात उच्च न्यायालयात याचिका दाखल केली आहे. न्या. गौतम अंखड आणि न्या. संदेश पाटील यांच्या सुट्टीकालीन खंडपीठासमोर या याचिकेवर सुनावणी झाली. सुनावणीदरम्यान खंडपीठाने राज्य सरकारच्या भूमिकेवर गंभीर प्रश्न उपस्थित केले. शासकीय सेवांमध्ये इतर विभागांचे कर्मचारी उपलब्ध असताना खाजगी शाळांतील शिक्षकांना जनगणना आणि इतर अशैक्षणिक कामांसाठी का बोलावले जाते? असा सवाल न्यायालयाने उपस्थित केला.

मध्य रेल्वेवर आज मेगा ब्लॉक हार्बर मार्गावरील अनेक सेवा रद्द

■ मुंबई
मध्य रेल्वेच्या मुंबई विभागात विविध अभियांत्रिकी आणि देखभाल कामांसाठी रविवारी मुख्य आणि हार्बर मार्गांवर मेगा ब्लॉक घेण्यात येणार आहे. या ब्लॉकमुळे अनेक उपनगरीय सेवा रद्द करण्यात येणार असून, काही लोकल गाड्या वळविण्यात येणार आहेत. परिणामी प्रवाशांची मोठी गैरसोय होण्याची शक्यता आहे. मुख्य मार्गावर माटुंगा ते मुलुंड स्थानकांदरम्यान अप आणि डाऊन धीम्या मार्गांवर सकाळी ११.०५ ते दुपारी ३.५५ या वेळेत मेगा ब्लॉक राहणार आहे. या

कालावधीत छत्रपती शिवाजी महाराज टर्मिनस (सीएसएमटी) येथून सकाळी १०.१४ ते दुपारी ३.३२ दरम्यान सुटणाऱ्या डाऊन धीम्या मार्गावरील लोकल गाड्या माटुंगा ते मुलुंडदरम्यान डाऊन जलद मार्गावर वळविण्यात येतील. या गाड्या शीव, कुर्ला, घाटकोपर, विक्रोळी, भांडुप आणि मुलुंड स्थानकांवर थांबतील. या सेवा सुमारे १५ मिनिटे उशिराने धावतील. ठाणे येथून सकाळी ११.०७ ते दुपारी ३.५१ दरम्यान सुटणाऱ्या अप धीम्या मार्गावरील सेवा मुलुंड ते माटुंगा दरम्यान अप जलद मार्गावर वळविण्यात येणार आहेत. या गाड्या मुलुंड, भांडुप, विक्रोळी, घाटकोपर, कुर्ला आणि शीव येथे थांबतील.

अग्निसुरक्षा मान्यतेच्या अर्ज नमुन्यांत पालिकेकडून सुधारणा

मुंबई- महाराष्ट्र अग्निप्रतिबंधक व जीवसुरक्षा उपाययोजना अधिनियम, २००६ (सुधारणा २०२६) अन्वये तात्पुरती अग्निसुरक्षा मान्यता ही इमारतीच्या आराखड्याच्या मंजूरीच्या टप्प्यावर देण्यात येणारी शिफारस असून, ती म्हणजे अग्निसुरक्षा प्रमाणपत्र नसल्याचे स्पष्ट करण्यासाठी संबंधित नमुन्यांमध्ये आवश्यक सुधारणा करण्यात आल्या आहेत. या अनुषंगाने नवीन/सुधारित बांधकाम, वाढीव/बदल बांधकाम, दुरुस्ती प्रकरणे, अंतिम अग्निसुरक्षा मान्यता तसेच तात्पुरत्या बांधकामासाठीचे सुधारित अर्ज नमुने तयार करण्यात आले आहेत, अशी माहिती अतिरिक्त महानगरपालिका आयुक्त (शहर) डॉ. (श्रीमती) अश्विनी जोशी यांनी दिली आहे. सुधारित अर्ज नमुने महानगरपालिकेच्या <https://www.mcgm.gov.in/irj/portal/anonymos> या संकेतस्थळावर त्वरीत उपलब्ध करून द्यावेत, असे निर्देशही जोशी यांनी दिले आहेत.

जाहीर सूचना
याद्वारे सर्वसामान्य जनतेस सूचित करण्यात येते की, दिनांक १६.०३.१९९३ रोजी **श्री.पृथ्वी विल्डर्स अँड डेव्हलपर्स (प्रा.) लि.** आणि माझे अशिल श्री.विनय पुरुषोत्तम पेंढारकर यांच्यात निष्पादित करण्यात आलेला, **बी विंगमधील फ्लॅट क्र.३०३, पृथ्वी एन्क्लेव्ह २ कोहीसो लि., अनिस मॉलच्या मागे, पश्चिम द्रुमती महामार्ग जवळ, बोरिवली पूर्व, मुंबई - ४०००६६** येथे स्थित मालमनवातचा मूळ विक्री करार/शिर्षक करार दस्तऐवज (याद्वारे मालमना असा उद्देश्य) हलवलेला/गहाळ झालेला असून सापडत नाही.
सदर बाबत **कस्तुरबाग मॉल** पोलीस ठाण्यात एकआवज/डायरी क्र.नुकसान अहवाल क्र.: ६६९१७-२०२६ दिनांक २१.०५.२०२६ अन्वये पोलिस तक्रार नोंदविण्यात आलेली आहे. सर्व व्यक्ती, बँका, वित्तीय संस्था किंवा प्राधिकरणांना याद्वारे सावध करण्यात येते की, हा वळविलेला मूळ कागदपत्रांच्या आधारे सदर मालमनेची खरेदी, विक्री, हस्तांतरण, भाडेपट्टी, गहाण व्यवहार किंवा कोणत्याही प्रकारचा व्यवहार करू नये. सदर मालमना किंवा कागदपत्रांच्याबाबत विक्री, देवाणगण, गहाण, भेड, भ्रष्ट, वास्तव किंवा अन्य कोणत्याही प्रकारे कोणताही दावा, हक्क, शिर्षक, हितसंबंध, धारणाधिकार किंवा हक्क असलेल्या कोणत्याही व्यक्तीने, त्यासंबंधित कागदपत्रांचे पुराव्यासह, या सूचनेच्या प्रसिद्धीच्या दिनांकापासून **१५ दिवसांच्या** आत खालील सही करणाऱ्यास लेखी स्वरूपात कळवावे, निघोर्णित कालावधीत कोणतेही दावे किंवा हक्की प्राम न झाल्यास, कोणताही दावा अस्तित्वात नाही असे समजण्यात येईल आणि माझे अशिल कायदेशीररित्या इत्यम कागदपत्रे मिळविणे/व्यवहार पूर्ण करण्याची कार्यवाही करतील.
दिनांक: २४.०५.२०२६
ठिकाण: मुंबई

सुधीर कुमार गोयल
वकील - सुबई उच्च न्यायालय
मोबाईल क्र.: ९८२०६२६४२६
मेल आयडी: goyalsudhir2205@gmail.com
१६, लळमजला, न्ही मॉल, साध्याम जवळ,
टाकूर कॉम्प्लेक्स, कांदिवली (पूर्व),
मुंबई ४०००११.

महाराष्ट्र राज्य विधी सेवा प्राधिकरण
ACCESS TO JUSTICE FOR ALL

महाराष्ट्र राज्य विधी सेवा प्राधिकरण
समाधान समारोह, २०२६
सर्वोच्च न्यायालयातील विशेष लोक अदालत

'न्याय प्रक्रियेत सहभाग' आणि 'न्याय आपल्या दारी' या संकल्पनेला मूर्त रूप देण्यासाठी सर्वोच्च न्यायालयाने 'Supreme Court Action for Mediated Adjudication and Disputes Harmonization Across Nation (SAMADHAN SAMAROH)' "समाधान समारोह" या उपक्रमाचे आयोजन केले आहे. या उपक्रमाचा दिनांक २१ एप्रिल, २०२६ पासून प्रारंभ झालेला असून दिनांक २१, २२ आणि २३ ऑगस्ट, २०२६ रोजी विशेष लोक अदालतीमध्ये समारोप होणार आहे.

सर्वोच्च न्यायालयातील प्रलंबित प्रकरणे परस्पर सामंजस्याने आणि संमती आधारीत निवारण प्रणालीद्वारे सुलभ करणे हे या विशेष लोक अदालतीचे मुख्य उद्दीष्ट आहे.

सहभागासाठी निमंत्रण
सर्व वकील, पक्षकार आणि संबंधित हितधारकांना या उपक्रमात सक्रिय सहभाग घेण्याचे आणि वादांचे प्रभावी निवारण करण्यासाठी योगदान देण्याचे आवाहन करण्यात येत आहे. सदर प्रक्रियेत प्रत्यक्ष किंवा आभासी पध्दतीने (ऑनलाईन) पक्षकार उपस्थित राहू शकतात.

अर्ज कसा करावा
खाली नमूद गुगल फॉर्मद्वारे पक्षकार आणि त्यांचे वकील आपला अर्ज सादर करू शकतील. अर्ज: गुगल लिंक <https://forms.gle/jqxefqF4BCWzukoP6> सहभागी होण्यासाठी सदर अर्ज या संकेतस्थळावर देखील उपलब्ध आहे. <https://www.sci.gov.in/>

अर्ज (गुगल फॉर्म) भरण्याची अंतिम तारीख
३१ मे, २०२६
माहिती व सहाय्यासाठी
कृपया आपल्या जवळच्या विधी सेवा प्राधिकरण अथवा तालुका विधी सेवा समिती यांचेही संपर्क साधावा.

महाराष्ट्र राज्य विधी सेवा प्राधिकरण, मुंबई

क्रमांक:आ२३ओसी-२०२६-२७/क्र-५/सी९९९

शोभा भागवत यांचा जन्म २९ ऑगस्ट १९४७ रोजी झाला. शोभा भागवत या प्रामुख्याने मुलांसंबंधी पुस्तके लिहिणाऱ्या मराठी लेखिका म्हणून ओळखल्या जात. लहान मुलांचा अभ्यासाव्यतिरिक्त खेळ आणि अन्य अॅक्टिव्हिटीमधून विकास व्हावा, त्यांच्यातील अंगभूत, मूलभूत गुणांना वाव मिळावा आणि त्यांना मूल्यशिक्षणाचे धडे मिळावेत यासाठी त्यांनी सारसबागेसमोर 'गरवारे बालभवन'ची स्थापना केली.

बालमानसशास्त्राच्या अभ्यासिका आणि गरवारे बालभवनच्या संचालिका

शोभा भागवत

त्याच्या त्या संस्थापक - संचालिका होत्या. त्यांनी पुण्यातील बालभवनसाठी खूप मोलाचे योगदान दिले. शोभा भागवत पुण्यातील अक्षरनंदन शाळेसह मुलांच्या जडणघडणीसाठी प्रयत्नशील असलेल्या अनेक संस्थांसाठी आधारवट ठरल्या. गरवारे बालभवनची जागा महापालिकेकडून दीर्घ कराराने घेण्यात आली आहे. तो करार संपुष्टात आल्यानंतर महापालिकेने ती जागा ताब्यात घेण्याची प्रक्रिया सुरू केली आणि त्यांना नोटीस दिली. ही जागा महापालिकेने पर्वतीवर रोप-वे

करण्यासाठी ताब्यात घेण्यात येणार असल्याचे कारण दिले. तसेच उर्वरित जागेत महापालिकेचे काही प्रकल्प करण्यात येणार होते. एकूणच ही मोक्याची जागा ताब्यात घेण्याचा घाट लोकप्रतिनिधींनी घातला होता. मात्र त्याला शोभाताई, पालकांनी, विविध संस्था, संघटनांनी तीव्र विरोध केला आणि त्या जागेचा करार वाढवून मिळावा यासाठी प्रयत्न करण्यात आले. या लढ्याला यश आले आणि महापालिकेचा प्रकल्प बारागळला. चित्रकार आभा भागवत ही त्यांची मुलगी होत. भागवत यांनी अनेक पुस्तके लिहिली.

त्यात आपली मुलं (मार्गदर्शनपर), गंमतजत्रा (बालसाहित्य), गारांचा पाऊस (मार्गदर्शनपर), बहुरूप गांधी (अनुवादित बालसाहित्य, मूळ इंग्रजी लेखक - अनु बंदोपाध्याय). या पुस्तकाला जवाहरलाल नेहरूची प्रस्तावना आहे., मुल नावाचं सुंदर कोडं (मुलांच्या बोलांचे संकलन), विश्व आपलं कुटुंब (अनुवादित, मूळ इंग्रजी लेखक - कृष्णकुमार). - मार्गदर्शनपर., सारं काही मुलांसाठी (मार्गदर्शनपर) यांचा समावेश आहे. शोभा भागवत यांचे ८ डिसेंबर २०२३ रोजी निधन झाले.

विनेश आशियाई स्पर्धेच्या निवड चाचणीत खेळणार

■ नवी दिल्ली

भारतीय महिला कुस्तीपटू विनेश फोगटला दिल्ली उच्च न्यायालयाकडून दिलासा मिळाला आहे. न्यायालयाने तिला आगामी आशियाई क्रीडा स्पर्धांच्या निवड चाचण्यांमध्ये सहभागी होण्याची परवानगी दिली. या निर्णयामुळे भारतीय कुस्ती महासंघाला मोठा धक्का बसला आहे. तर न्यायालयाच्या या निर्णयामुळे विनेशच्या पुनरागमनाचा मार्ग मोकळा झाला आहे.

उपाध्याय आणि न्या. तेजस कारिया यांच्या खंडपीठाने केंद्र सरकारला विनेशच्या तंदुरुस्तीचे मूल्यांकन करण्यासाठी तज्ज्ञ समिती स्थापन करण्याचे निर्देश दिले होते. या समितीच्या अहवालाच्या आधारे तिला ३० आणि ३१ मे रोजी होणाऱ्या आशियाई क्रीडा स्पर्धेच्या निवड चाचण्यांमध्ये सहभागी होण्याची संधी मिळणार आहे. या प्रकरणाच्या सुनावणीदरम्यान न्यायालयाने कुस्ती महासंघाच्या भूमिकेवर नाराजी व्यक्त केली. क्रीडा संघटनेची सूडबुद्धीने नव्हे

महासंघाला हायकोर्टाचा धक्का

दिवंगत तहसीलदाराच्या पत्नीला सरकारी नोकरी

■ बीड

बीड जिल्ह्यातील कैजचे तहसीलदार राकेश गिठ्ठे यांचा गेल्या महिन्यात रस्ते अपघातात मृत्यू झाला होता. आता महाराष्ट्र सरकारने त्यांच्या पत्नीची सहानुभूती तत्वावर सोलापूर येथे नियुक्ती केली आहे. गिठ्ठे यांच्या मृत्यूनंतर अवघ्या दीड महिन्यात हा निर्णय घेण्यात आला. ९ एप्रिल रोजी लातूर-अंबाजोगाई रस्त्यावर कारने प्रवास करत असताना गिठ्ठे यांचा अपघात झाला होता. वाहनावरील नियंत्रण सुटल्याने कार उलटली.

कामोटेमधील अनधिकृत फेरीवाले, अतिक्रमणांवर पालिकेची कारवाई

■ पनवेल

महानगरपालिकेच्या प्रभाग समिती 'क' कामोटेअंतर्गत आयुक्त मंगेश चितले यांच्या सुचनेनुसार अतिक्रमण विभागाच्या वतीने नुकतीच विविध ठिकाणी अनधिकृत फेरीवाले, हातागड्या तसेच जाहिरात टेम्पो यांच्यावर विशेष कारवाई करण्यात आली. कामोटे विभागातील मानसरोवर रोड, खांदेश्वर रेल्वे स्टेशन रोड, गणपती मंदिर परिसर, सेक्टर १८ नीलकंठ स्वीट परिसर, अक्सिस बँक समोरील परिसर, मोठा खांदा हायवे जवळील सेक्टर २२ तसेच कजरी समोरील फुटपाथ परिसरात ही कारवाई करण्यात आली. सदर कारवाई मा. सहाय्यक आयुक्त तथा प्रभाग अधिकारी डॉ. रुपाली माने यांच्या उपस्थितीत करण्यात आली.

वसई-विरार महापालिकेचे सफाई मित्र फ्लॉप दोन महिन्यांत केवळ ६१९ तक्रारी

■ वसई

वसई-विरार शहर महानगरपालिकेने शहराला कचरामुक्त करण्यासाठी सुरू केलेल्या अॅपला थंड प्रतिसाद मिळाला आहे. मागील २ महिन्यांत या अॅपवर केवळ ६१९ तक्रारी प्राप्त झाल्या आहेत. वाढत्या लोकसंख्येबरोबर शहरात कचऱ्याची समस्या वाढली आहे. बहुतेक जण कचरा कुंडीत न टाकता थेट रस्त्यावर टाकतात, काही ठिकाणी रस्त्याच्या कडेला ही कचऱ्याचे ढिगारे साचून राहतात. यामुळे आजूबाजूच्या

परिसरात अस्वच्छता व दुर्गंधी निर्माण होते. ही समस्या सोडविण्याबरोबर शहर कचरामुक्त राहावे यासाठी पालिकेने दोन महिन्यांपूर्वी सफाई मित्र अॅप सुरू केले होते. या अॅपद्वारे नागरिकांना कर्मचाऱ्याशी संबंधित कुठलीही तक्रार करण्याची सोय उपलब्ध करून देण्यात आली होती. तक्रार मिळाल्यापासून २४ तासांच्या आत त्या जागेची स्वच्छता करण्यात येईल, असा दावा पालिकेने केला होता. या पचा पालिकेने मोठा गाजावाजा देखील केला होता. मात्र या पला थंड प्रतिसाद मिळाला आहे.

हार्वर्डमध्ये आता फक्त २० टक्के विद्यार्थ्यांनाच 'ए ग्रेड' मिळणार

■ हार्वर्ड

जगातील प्रतिष्ठित विद्यापीठांपैकी एक असलेल्या हार्वर्ड विद्यापीठाने विद्यार्थ्यांच्या ग्रेडिंग पद्धतीत मोठा बदल करण्याचा निर्णय घेतला आहे. २०२७ पासून पदवीपूर्व अभ्यासक्रमांमध्ये कोणत्याही वर्गात केवळ २० टक्के विद्यार्थ्यांनाच 'ए' ग्रेड दिली जाणार आहे. वाढत्या ग्रेड इन्फ्लेशनमुळे म्हणजेच जास्त विद्यार्थ्यांना सर्वोच्च

श्रेणी मिळत असल्याने हा निर्णय घेतला आहे. विद्यार्थ्यांनी १०० पर्यायी प्रश्नांच्या प्रश्नपत्रिकांमध्ये बसण्यासाठी कितीतरी प्रयत्न करावे लागतील. २०२५ पर्यंत हा आकडा ६० टक्क्यांहून अधिक झाला. मागील शैक्षणिक सत्रात सर्वोच्च श्रेणीसाठी तब्बल ५५ विद्यार्थी बरोबरीत होते. त्यामुळे खरा टॉपर कोण, हा प्रश्न निर्माण झाला होता. फक्त हार्वर्डच नव्हे, तर इतर अमेरिकन विद्यापीठांमध्येही अशीच परिस्थिती आहे.

हार्वर्डमध्ये २००५ साली सुमारे २४ टक्के विद्यार्थ्यांना 'ए' ग्रेड मिळत होते. मात्र २०२५ पर्यंत हा आकडा ६० टक्क्यांहून अधिक झाला. मागील शैक्षणिक सत्रात सर्वोच्च श्रेणीसाठी तब्बल ५५ विद्यार्थी बरोबरीत होते. त्यामुळे खरा टॉपर कोण, हा प्रश्न निर्माण झाला होता. फक्त हार्वर्डच नव्हे, तर इतर अमेरिकन विद्यापीठांमध्येही अशीच परिस्थिती आहे.

दहावीच्या प्रश्नपत्रिका केंद्रावर दोन तास आधी ऑनलाईन मिळणार

■ मुंबई

नौरी क्षेत्रील पेपरफुटी प्रकरणांतर राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळाने दहावीच्या परीक्षा प्रक्रियेत मोठा बदल करण्याचा निर्णय घेतला आहे. आता दहावीच्या प्रश्नपत्रिका थेट परीक्षा केंद्रावर ऑनलाईन पद्धतीने पाठवण्यात येणार असून, परीक्षा सुरू होण्याच्या केवळ दोन तास आधी त्या उपलब्ध करून दिल्या जाणार आहेत. या नव्या प्रणालीची अंमलबजावणी आगामी जून

महिन्यात होणाऱ्या दहावीच्या पुर्वणी परीक्षेपासून पथदर्शी प्रकल्प म्हणून केली जाणार आहे. प्रश्नपत्रिका अत्यंत सुरक्षित डिजिटल प्रणालीद्वारे परीक्षा केंद्राच्या मुख्य संगणकावर पाठवली जाईल. पेपर सुरू होण्याच्या दोन तास आधीच संबंधित लिंक सक्रिय होईल. त्यानंतर केंद्रावरच प्रश्नपत्रिकांच्या प्रती छापून विद्यार्थ्यांना वितरित करण्यात येतील. या प्रणालीमुळे ट्रेझरी किंवा वाहतुकीदरम्यान होणाऱ्या पेपरफुटीच्या पारंपरिक प्रकारांना आळा बसेल, असा दावा मंडळाकडून करण्यात आला आहे.

अपघातग्रस्तांना तातडीची मदत

■ मुंबई

सार्वजनिक बांधकाम विभागाच्या अखत्यारीतील रस्त्यांवरील खड्डे, उघडी मॅनहोल आणि देखभालीअभावी होणारे अपघात व मृत्यूच्या घटनांची गंभीर दखल घेत राज्य सरकारने मदत आणि कार्यवाहीसाठी राज्यस्तरीय उच्चस्तरीय समिती स्थापन केली आहे. मुंबई उच्च न्यायालयाच्या निर्देशानंतर यामसंदर्भातील शासन परिपत्रक जारी करण्यात आले. रस्त्यांवरील खड्ड्यांमुळे

विभागाचे सचिव (रस्ते) सदस्य सचिव म्हणून काम पाहतील, तर संबंधित जिल्ह्यातील जिल्हा विधी सेवा प्राधिकरणाचे सचिव सदस्य असतील. समितीकडे प्राप्त होणाऱ्या अपघात प्रकरणांचा स्वतंत्रपणे आढावा घेऊन न्यायालयाच्या निर्देशानुसार पुढील कार्यवाही केली जाणार आहे. अपघातग्रस्तांना मदत देण्याची प्रक्रिया अधिक वेगवान, सुसुत्र आणि पारदर्शक करण्याचा उद्देश असल्याचे शासन परिपत्रकात नमूद करण्यात आले आहे.

वसई-विरारमधील १ लाख शानांचे निर्बिजीकरण करणार

■ विरार पालिकेचा निर्णय

शानांचा उपद्रव रोखण्यासाठी वसई-विरार महापालिकेने शहरातील १ लाख शानांचे खासगी संस्थांच्या मदतीने शानांचे निर्बिजीकरण वेगाने करण्याचा निर्णय घेतला आहे. निर्बिजीकरण झालेल्या शानांसाठी वसईत साडेपाच कोटींचे निवारा केंद्र उभारले जाणार आहे. याशिवाय निर्बिजीकरण केलेल्या शानांची अचूक गणना आणि ओळख

पटावी यासाठी गळ्यात जीपीएस ट्रॅकर असलेला कॉलर पड्डा लावण्यात येणार आहे. वसई-विरार शहरात शानदंशाच्या घटना वाढल्या आहे. नुकताच शानदंशामुळे रेबीज होऊन एका मुलीचा मृत्यू झाला होता. चातू वर्षात वसई विरार शहरात निवाराची ते एप्रिल या ४ महिन्यात शानदंशाच्या १५ हजार घटना घडल्या आहेत. शानांच्या उपद्रवाचा मुद्दा पालिकेच्या महासभेत गाजला.

पाऊस संपण्यापूर्वी विद्यार्थ्यांना रेनकोट तरी मिळणार का ?

■ मुंबई

पावसाळ्यापूर्वी विद्यार्थ्यांना रेनकोट वाटप करण्याच्या प्रस्तावावरून स्थायी समितीच्या बैठकीत जोरदार चर्चा झाली. रेनकोट खरेदी प्रक्रिया, त्यांचा दर्जा आणि वितरणातील संभाव्य विलंब यावर सदस्यांनी प्रशासनाला धारेवर धरले. पाऊस संपण्यापूर्वी विद्यार्थ्यांना रेनकोट मिळणार का? असा सवाल स्थायी समितीत सदस्यांनी केला. स्थायी समिती सदस्य यशवंत किर्लोदार यांनी रेनकोटच्या गुणवत्तेवर

प्रश्न उपस्थित करत, हा रेनकोट म्हणजे एक दिवस वापरा आणि फेकून द्या, अशी अवस्था आहे. त्याऐवजी विद्यार्थ्यांच्या पालकांच्या बँक खात्यात थेट पैसे जमा करावेत अशी सूचना केली. रेनकोट खरेदी जेम पोर्टलद्वारे करण्यात येणार असून, पुरवठ्यासाठी सुमारे ४५ दिवस लागणार असल्याची माहिती प्रशासनाने दिली. यावर काँग्रेसचे गटनेते अश्रफ आजमी यांनी आक्षेप घेत, पाऊस संपण्यापूर्वी विद्यार्थ्यांना रेनकोट मिळणार तरी का? ही निविदा प्रक्रिया म्हणजे मंच फिक्सिंग आहे का? असा सवाल उपस्थित केला. महापालिकेचे अतिरिक्त आयुक्त विपिन शर्मा यांनी सांगितले की, रेनकोट खरेदीसाठी जेम पोर्टलवर सात निविदाकारांनी प्रतिसाद दिला होता. मात्र, त्यापैकी सहा जणांची कागदपत्रे अपूर्ण अथवा अयोग्य असल्याने त्यांची निविदा ४८ तासांत रद्द करण्यात आली. केंद्र सरकारने २०१६ मध्ये जेम पोर्टल प्रणाली लागू केल्यानंतर मुंबई महापालिकेच्या रेनकोट खरेदीत तब्बल २ कोटी ३० लाख रुपयांची बचत झाल्याचा दावा त्यांनी केला.

स्थायी समिती सदस्यांचा सवाल

शिवसेना फुटीचे खापर माझ्यावर नको बघू कडूंचे उद्धव ठाकरेंना प्रत्युत्तर

■ मुंबई

प्रहार संघटनेतील सोलापूर, परभणी आणि धाराशिव जिल्ह्यातील काही कार्यकर्त्यांनी नुकताच उद्धव ठाकरे यांच्या उपस्थितीत उबाठात प्रवेश केला. यावेळी उद्धव ठाकरे यांनी बच्चू कडू यांच्यावर टीका करताना, बच्चू कडूला घरी बोलावून मंत्री केले ही माझी चूक झाली. तो जुना शिवसैनिक होता, पण लोभापायी गेला असे वक्तव्य केले होते. त्यानंतर शिंदे गटाचे विधान परिषदेचे सदस्य बच्चू कडू यांनी पत्रकार परिषद घेत शिवसेना फुटीचे

खापर माझ्यावर फोडू नका, असे प्रत्युत्तर दिले. पत्रकार परिषदेत बच्चू कडू म्हणाले की, उद्धव ठाकरे यांनी मला कॅबिनेट मंत्रिपदाचा शब्द दिला होता. मला फक्त राज्यमंत्रिपद देण्यात आले. माझ्याऐवजी शंकरराव गडाख यांना कॅबिनेट मंत्रिपद मिळाले. एकनाथ शिंदे यांनीच माझी उद्धव ठाकरे यांच्यासोबत भेट घालून दिली होती. मी स्वतः त्यांच्या घरी जाऊन त्यांना पाठिंबा दिला होता. आमच्या मतांमुळेच उद्धव ठाकरे मुख्यमंत्री झाले. त्यांना स्वतः मुख्यमंत्री व्हायचे होते.

चीनमधील कोळसा खाणीत गॅस स्फोट! ९० जणांचा मृत्यू

■ बीजिंग

चीनच्या उत्तरेकडील शांक्सी प्रांतातील एका कोळसा खाणीत झालेल्या गॅसच्या स्फोटात मृतांचा आकडा ९० पर्यंत वाढला आहे. ही दुर्घटना काल रात्री क्युनयुआन कार्गोमधील घडलेल्या कोळसा खाणीत घडली. त्यावेळी सुमारे २४७ कामगार खाणीत काम करत होते.

या दुर्घटनेनंतर चीनचे राष्ट्राध्यक्ष क्षी जिनपिंग यांनी तातडीने बचावकार्य वेगाने करण्याचे आदेश दिले आहेत. कारणांची सखोल चौकशी करण्याचे निर्देश त्यांनी दिले आहेत. तसेच कायद्यानुसार जबाबदारी निश्चित करण्याचेही आदेश देण्यात आले आहेत. चीनचे पंतप्रधान ली कियांग यांनीही तातडीने आणि अचूक माहिती जाहीर करण्याचे आणि कठोर कारवाई करण्याचे निर्देश दिले आहेत.

अहिल्यानगरमध्ये आमरस रवाल्याने एकाच कुटुंबातील ७ जणांना विषबाधा

■ अहिल्यानगर

अहिल्यानगर येथे आमरस रवाल्याने एकाच कुटुंबातील सात जणांना विषबाधा झाली. त्यांच्यावर खासगी रुग्णालयात उपचार सुरू आहेत. शेवगाव शहरातील आरे वस्ती येथे ही घटना घडली. आरे वस्तीमध्ये जायभाय कुटुंब वास्तव्यास आहे. त्यांनी बाजारातून आंबे आणून त्याचा आमरस केला होता. कुटुंबातील सर्वांनी हा

आमरस खाल्ला. पण काही वेळातच चक्कर येणे, उलट्या अशी लक्षणे दिसू लागली. कुटुंबातील ४ वर्षांचा चिमुरड्याचाही यात समावेश होता. या कुटुंबियांना अहिल्यानगरमधील खासगी रुग्णालयात हलवण्यात आले. या घटनेनंतर फळे पिकवण्यासाठी कॅल्शियम कार्बाईड किंवा अन्य रसायनांचा वापर होत असल्याच्या संशयावरून परिसरातील फळविक्रेत्यांवर धाडी टाकल्या.

कर्करोगविरोधी लढाई एकजुटीने लढा आरोग्यमंत्री प्रकाश आंबटकरांचे वक्तव्य

■ मुंबई

कर्करोग विरोधी लढाईत शासकीय यंत्रणेबरोबरच खासगी कर्करोग रुग्णालये, कर्करोग तज्ज्ञ, सेवाभावी संस्था यांचा सहभाग महत्त्वाचा असल्याचे प्रतिपादन आरोग्यमंत्री प्रकाश आंबटकर यांनी केले आहे. आरोग्यसेवा आयुक्तालय मुंबई येथे आरोग्यमंत्र्यांच्या अध्यक्षतेखाली राज्यातील

सेवाभावी संस्थांचे प्रतिनिधी तसेच दक्षिण कोरियातील आयएमबी संस्थेचे तज्ज्ञ दूरदृश्य प्रणालीद्वारे सहभागी झाले होते. यावेळी सार्वजनिक आरोग्य विभागाचे प्रधान सचिव डॉ. निपुणा विनायक, आरोग्य सेवा आयुक्त व राष्ट्रीय आरोग्य अभियान संचालक डॉ. कादंबरी बलकवडे शहरी आरोग्य आयुक्त सुनील भोकरे आणि उपसचिव विलास बेंद्रे उपस्थित होते.

वरिष्ठ ऑन्कोलॉजिस्ट, ऑन्कोसर्जन, तज्ज्ञ प्राध्यापक, कर्करोग उपचार क्षेत्रातील काम करणा-या मेडिकल टाटा, रिलायन्स, लिलावती व इतर खाजगी रुग्णालयांचे प्रतिनिधी, शासकीय व खासगी रुग्णालयांतील कर्करोग उपचार तज्ज्ञ,

महाराष्ट्र राज्य लॉटरी
महाराष्ट्र सहाद्री सामाहिक सोडत
जिकले सोडत दर सोमवार ते रविवार जिकले
मे महिन्यात बक्षीसांचा वर्षाव
पहिले बक्षिस ₹ 10000
महाराष्ट्र मोहिनी
सोडत दि. 17/05/2026 विजेता तिकीट क्र: MO-02-8057
स्टॉकिस्ट: डायमंड कॉर्पोरेशन, बोरीवली
जिकले आणि विक्रेते यांचे हार्दिक अभिनंदन!

महाराष्ट्र राज्य लॉटरी
महाराष्ट्र सामाहिक सोडत
जिकले सोडत दर सोमवार ते रविवार जिकले
मे महिन्यात बक्षीसांचा वर्षाव
पहिले सामाईक बक्षीस ₹ 7 लाख
महाराष्ट्र प्रिन्स एजन्सी, मुंबई यांच्या मार्फत विकले गेले
महाराष्ट्र महाराष्ट्रलक्ष्मी
सोडत दि. 09/05/2026 विजेता तिकीट क्र: ML-04-3208
स्टॉकिस्ट: श्री गणेश एन्टरप्रायझेस, दादर
जिकले आणि विक्रेते यांचे हार्दिक अभिनंदन!

महाराष्ट्र राज्य लॉटरी
महाराष्ट्र गजलक्ष्मी सामाहिक सोडत
जिकले सोडत दर सोमवार ते रविवार जिकले
मे महिन्यात बक्षीसांचा वर्षाव
पहिले सामाईक बक्षीस ₹ 10000
महाराष्ट्र गजलक्ष्मी रवि
सोडत दि. 12/04/2026 विजेता तिकीट क्र: GL-01-3544
स्टॉकिस्ट: श्री गणेश एन्टरप्रायझेस, दादर
महाराष्ट्र गजलक्ष्मी बुध
सोडत दि. 29/04/2026 विजेता तिकीट क्र: GL-02-3932
स्टॉकिस्ट: वैशाली लॉटरी, बोरीवली
महाराष्ट्र गजलक्ष्मी बुध
सोडत दि. 13/05/2026 विजेता तिकीट क्र: GL-03-3765
स्टॉकिस्ट: हरी श्री लॉटरी सेंटर, नालासोपारा
जिकले आणि विक्रेते यांचे हार्दिक अभिनंदन!

नवाकाल शब्दकोडे- १६१५

आडवे शब्द -

१. अप्पलपोटे, स्वार्थी वागणे ५. टीका, टिप्पणी, शेरेबाजी ७. वाया गेलेले रडणे, व्यर्थ श्रम १२. उत्सवाचा दिवस १३. भूमी, धरणी १५. माणूस १६. शिंपल्यातील प्राणी १७. बाज विणण्यासाठी वापरली जाणारी अखंड कापडी पट्टी १९. अवघड, दुस्तर २१. घोड्यांचा खरारा आणि इतर सेवा करणारा २२. इतर ठिकाणी, इतरत्र २३. जमीन मोजण्याचे जुने परिमाण, बलराज सहानी आणि निरुपा रॉयचा देश-परदेशात गाजलेला सिनेमा- 'दो xx जमीन' २४. सैन्याला केलेला पुरवठा, नवीन कुमक २५. सुंदर, चांगले २६. ताणाखाली असलेला २८. विरोध, असंमती ३१. संधी, मोका ३२. परिणाम, परिणती, प्राप्ती ३४. वाहन चालविणारा, सूत्रधार ३६. लागून, निकट, समीप ३८. पोरका ४१. गोंगाट, अनेक आवाज एकत्र होऊन निर्माण होणारा गोंधळ ४२. वेडकांचे ओरडणे ४४. संस्थेला साठ वर्षे पूर्ण झाल्यावर होणारा उत्सव, ४५. नाटकाच्या प्रयोगांसाठी साजरा होत असे ४५. नाविक ४७. बरगड्या ५२. प्रथा, रूढी ५६. मूळभूत ५७. हेळसांड, दुर्लक्ष ६०. मोठी घटना ६१. गुपित ६३. अगदी अल्प अथवा किंचित अंश ६४. म्हणून, याकरता ६६. नित्य ६८. निग्रह, गायनातील एक राग ७०. उपद्री वनस्पती ७१. साद ७२. जावळा ७३. पुत्र ७४. बदल ७६. चिंतन ७९. नशीब ८१. कुक्कुट ८३. नित्य, सतत ८६. मद्यपी ८८. पेसपैस ९०. प्रारब्धदेवता ९१. महाभारतात मगध देशाचा राजा, भीमाने याला ठार मारले ९४. 'लेकी बोले सुने लागे' असे उपरोधिक बोलणे ९५. अपशब्द ९६. संयम ९७. धोव्याकडून धुवून इस्त्री करून आलेला कपडा ९८. शिथ ९९. सावळागोंधळ

उभे शब्द -

१. बैटक, बसण्याचे साधन २. मराठी बाणा- 'मोडेन xx xxxxx xx' ३. लहान घोडा, शिंगरू ४. यातून झाड उगवते ५. चित्त, अंतःकरण ६. मुख्य, नेता ७. दुजोरा ८. चांदी ९. संमती १०. फुलाची पाकळी, सैन्याची तुकडी ११. वरवधू १४. ज्योतिषातील बारा राशींपैकी मत्स्य चिन्ह असलेली रास १८. सन्यासी वृत्तीचा १९. खराबी, नादुरुस्ती

Table with 11 columns and 11 rows containing numbers for the crossword puzzle.

२०. शेगेचे फोल्ड २२. अग्रभागी असलेला २५. सिंहाचे पिल्लू २७. होळीचा सण २९. गोजी, लहान गाय ३०. चिकार ३३. सरोवर, तळे ३४. गती, प्रेरणा ३५. कड्डर ३७. जलप्रवासाचे छोटे साधन ३९. अंगाला सुटलेले कापरे ४०. किंचित ४३. वस्त्र ४६. कष्टमय ४८. घृत ४९. न मागता मिळालेले ५०. गूढ ५१. अरण्या ५३. रंगवलेले ५४. श्रीराम ५५. पराभूत, नेस्तनाबूत ५८. तुण, चारा ५९. भंगूर, संपणारे ६२. घोडा, अश्व ६४. हाड, हाडे ६५. गर्दी टाळणारा, एकांतात रमणारा ६६. नमस्कारासाठी हिंदीतील शब्द ६७. पाणी प्यायची इच्छा ६९. प्रणाम ७३. मोठी संधी, पर्वाणी ७५. स्नानपात्र ७७. धुंदी ७८. दयाळू ८०. नालस्ती ८२. घराणे ८३. शर्त ८४. कुपण ८५. सोय, प्रबंध ८७. चंदेरी ८८. धनुष्याची दोरी ८९. स्तुती ९०. लादले गेलेले, अनिवार्य ९२. बांध ९३. ढग ९५. प्रसादाला केला जाणारा रव्याचा गोड पदार्थ

नवाकाल कोडे क्रमांक १६१४ चे उत्तर

आडवे शब्द : १. भाटी ३. चढाओढ ६. धूळफेक ८. हकालपट्टी ११. बकासूर १३. लागवड १४. फुलाका १५. टवाळ १६. गूळ १८. मावशी २०. यार २२. धाक २३. डास २४. पाशवी २६. कथा २६अ. भयानक २८. बारका ३०. पौर ३१. राजण ३२. हाल ३३. विधुर ३४. घोर ३५. मृग ३६. वखार ३८. साथी ३९. उलगडा ४२. नान ४६. मामा ४७. कल्प ४९. भवसागर ५१. देहावसान ५२. पळपुटा ५४. थडा ५५. जमा ५६. खंबीर ५७. लक्ष ५८. छान ६०. कर्ण ६१. धोड ६२. वाहक ६४. पारध ६६. दानशूर ६८. नायनाट ७०. कपी ७१. मखर ७३. काडीमोड ७४. वाटप ७५. पत्नी ७९. चंदी ८०. टपाल ८२. कोळकाता ८४. अर्धचंद्र ८७. चटकन ८९. वचपा ९१. वग ९२. गर्जना ९३. दीडशाणा ९६. वावटळ ९८. द्वारका १००. नीड १०१. जवाबदार १०२. शील १०३. घसट

उभे शब्द : १. भावड्या या भरुसाठी देव करी काम २. टीका ३. चर ४. ओलावा ५. ढगळ ६. धुडगुस ७. फेरी ८. हलका ९. काका १०. पडाव १२. सुत १५. टक १७. कृश १८. माथा १९. शीतल २१. रया २२. धाकधूक २३. डाका २४. पात्र २५. वीरांगना २६. कणव २७. नवी २९. रमल ३०. पौर ३२. हार ३४. घोडा ३७. खानसामा ३९. उमा ४०. गव्हाळ ४१. स्थूल ४३. नभ ४४. दूरस्थ ४५. केवळ ४६. मानखंडना ४७. कटाक्ष ४८. पथकर ५०. वजनदार ५२. परवाना ५३. पुलक ५५. त्रिशूल ६३. हटवादी ६४. पापी ६५. धमनी ६७. सामोसा ६९. यत्न ७०. कपट ७२. खर ७५. पलटवार ७६. कालवश ७७. नेता ७८. अर्धवट ७९. चंद्र ८१. पाच ८३. बोच ८५. चंगळ ८६. अर्ज ८८. नदी ८९. वहिनी ९०. पावा ९२. गरवा ९४. डग ९५. हापूस ९७. वही ९८. द्वार ९९. काशी

● मेघ

आठवड्याची सुरुवात थोडी कंटाळवाणी वाटेल. उत्तरार्ध चांगला जाईल. प्रतिस्पर्धांवर मात करता येईल. तुमच्यामधील ऊर्जा चांगली राहणार आहे. नियोजनपूर्वक कृतीला महत्त्व द्यावे. घडणुकांमध्ये, अतिधाडसीपणाने निर्णय घेऊ नका. आर्थिक स्थिती सर्वसाधारण राहील. खर्चावर नियंत्रण न ठेवल्यास बचत राखणे अवघड जाईल. बोलण्यामध्ये स्पष्टता राहिली तरी सौम्यपणाही ठेवावा. स्वभावामध्ये जिव्हा वाढेल, परंतु हठीपणा नियंत्रण ठेवा. धरामध्ये वातावरण तस राहणार आहे. सर्वांना सांभाळून घेऊन पुढे चालावे लागेल. सुसंवाद अतिशय महत्त्वाचा राहील. संतती, जोडीदाराशी मतभेद राहिले तरी चर्चेने मार्ग निघेल. कौटुंबिक जबाबदारी पार पाडताना संयम राखावा लागेल. तुमची प्रतिमा जपा. कार्यक्षेत्रामध्ये स्पर्धात्मक वातावरणात टिकून राहण्यासाठी नवीन तंत्रज्ञानाचा वापर योग्य ठरेल. अन्वेषित घटनांना सामोरे जावे लागणार आहे. काही धाडसी निर्णय घ्यावे लागणार आहे. त्यासाठी तुमच्या कार्यक्षेत्रातील अनुभवी लोकांचा तसेच कायदेतज्ज्ञांचा सल्ला जरूर घ्यावा. नोकरदारांनी बोलताना खबरदारी घ्यावी. कामाच्या स्वरूपामध्ये अचानक बदल होऊ शकतो. वाहन चालवताना काळजी घ्या. उष्णतेचे आजार होऊ शकतात. शुभ दिनांक : २६, २८.

● वृषभ

आठवड्याची सुरुवात मानसिक दडपणाखाली होईल. उत्तरार्धात शत्रूवर विजय मिळवता येईल. मनातील नकारात्मक विचारांवर नियंत्रण ठेवून पुढच्या कामांचे योग्य नियोजन करावे. त्यामुळे गोष्टी नियंत्रणात आणता येतील. आर्थिक स्थिती चांगली राहील. लाभाचे प्रमाण वाढेल. तसेच आर्थिक प्राप्तीसाठी नवीन मार्ग उपलब्ध होतील. पूर्ण विचारांनी, तज्ज्ञांच्या सल्ल्याने निर्णय घ्यावेत. नियमांचे उल्लंघन त्रासदायक ठरेल. बंडखोरीचे विचार नियंत्रणात ठेवा. कुटुंबातील समस्या तुम्हाला पुढाकार घेऊन सोडवायला लागतील. त्यामध्ये तुम्हाला यश मिळेल. बोलताना सौम्य शब्दांचा वापर करा. मुले व भावंडांशी मतभेद होऊ शकतात. जोडीदाराचा सल्ला विचारात घ्यावा. कार्यक्षेत्रामध्ये भांडवल उभे करता येईल. जुनी येणी वसूल करता येतील. नवीन तंत्रज्ञानाचा वापर उपयोगी ठरणार आहे. नोकरदारांनी नियमांचे काटेकोरपणे पालन करावे. कामाच्या ठिकाणी वाद टाळा. चतुराईने समस्येवर मार्ग काढता येईल. कामाचे श्रेय मिळाल्यामुळे प्रतिष्ठेत वाढ होईल. मधुमेह, उष्णतेचे विकार यासंबंधीच्या तक्रारींकडे दुर्लक्ष करू नका. शुभ दिनांक : २८, २९.

● मिथुन

सावधगिरीने निर्णय घेऊन कृती केल्यास अनेक गोष्टी साध्य करू शकाल. आठवड्याच्या सुरुवातीला अचानक नवीन संधी, नवीन व्यवहार समोर येतील. काही गोष्टी मनाविरुद्ध कराव्या लागतील तरीही त्यातून फायदाच होणार आहे. लाभाचे प्रमाण चांगले राहील. आत्मविश्वास ठळक देऊ नका. गुरुकृपेने मनासारख्या गोष्टी घडवून आणू शकाल. निरम काटेकोरपणे पाळावेत. मनावर नियंत्रण ठेवणे आवश्यक राहील. मोठी गुंतवणूक सध्या टाळावी. कामाचा वेग वाढवावा लागेल. धरामास लांब जाण्याचा योग आहे. कामानिमित्त प्रवास होतील. तरीही घरची जबाबदारी

टाळता येणार नाही. घरातील ज्येष्ठ्यांच्या आरोग्याची काळजी घ्यावी. वादविवादाचे प्रसंग चतुराईने टाळावेत. जोडीदाराचे सहकार्य राहील. प्रेमीजनांच्या विवाहाची सकारात्मक बोलणी होतील. कार्यक्षेत्रामध्ये सावधगिरीने पाऊल उचलावे लागेल. कुटुंब्याही आमिषाला बळी पडू नका. सहकारी वर्गाचे सहकार्य उत्तम राहील. लाभाचे प्रमाण व कष्टामध्येही वाढ होईल. भागीदारीतील संघर्ष टाळावा. नोकरदारांनी आपले काम चोख पार पाडावे. अतिधाडस टाळावे. आरोग्य चांगले राखण्यासाठी प्रतिकारशक्ती वाढवावी लागेल. शुभ दिनांक : २४, २५.

● कर्क

आठवड्याच्या मध्यावर तुम्हाला नवीन संधी मिळणार आहे त्यासाठी तयार राहा. भावना आणि व्यवहार यामध्ये समतोल साधावा लागेल. मनामध्ये द्वंद्वामुळे निर्णय घेण्यास उशीर होऊ शकतो. अनुभवी व्यक्तीचा सल्ला घ्यावा. इच्छाशक्ती मजबूत ठेवा. त्या जोरावर अनेक कामे पार पाडू शकाल. लाभाचे प्रमाण चांगले असले तरी खर्चावर बंधन आवश्यक आहे. तुमची ऊर्जा वाया जाणार नाही याकडे लक्ष द्या. वाणीवर नियंत्रण ठेवा. कुटुंबासाठी अचानक जास्तीचा खर्च होईल. गृहसजावटीसाठी खर्चाची तरतूद करावी. मुलांची प्रगती समाधान देईल. पालकांच्या आरोग्याकडे लक्ष द्यावे लागेल. जोडीदाराचा तुमच्या कामात सहभाग राहील. भावंडे व तुमच्यामध्ये अहंकार येऊ देऊ नका. कार्यक्षेत्रामध्ये वेगवान हालचाली होतील. काही धाडसी निर्णय घ्यावे लागतील. उत्तम नियोजन व विरोधकांवर लक्ष ठेवणे आवश्यक आहे. दुसऱ्यांवर अवलंबून राहता येणार नाही. नोकरदारांना वरिष्ठांच्या मतानुसारच काम करावे लागेल. मानसिक आरोग्य सांभाळा. शुभ दिनांक : २५, २६.

● सिंह

आठवड्याच्या सुरुवातीलाच तुमच्या राशीतून चंद्राचे भ्रमण होत आहे. त्यामुळे सुरुवात चांगली होईल. एकंदरीत हा आठवडा समाधानकारक आहे. उत्तरार्धात प्रवास होईल. राशीस्वामी रवी कर्मस्थानी आहे याचा फायदा तुम्हाला होणार आहे. कामाची व्याप्ती व धनाची आवक वाढेल. आर्थिक गुंतवणूक मात्र सध्या टाळावी. तुमच्याकडून कुटुंबीही चूक होऊ नये यासाठी सतर्क राहावे. अति आत्मविश्वास व अति धाडस टाळावे. कामामध्ये अडथळे आले तरीही हार मानू नका. कारण भाग्य तुमच्या कर्माला साथ देणार आहे. या सर्व ग्रहभ्रमणाचा उपयोग करून घ्या. इच्छाशक्ती चांगली ठेवा. कुटुंबामध्ये संमिश्र वातावरण राहील. मित्र, भावंडे व मुलांबरोबर चांगला वेळ घालवा. सहलीचे आयोजन होईल. जोडीदाराबरोबर गैरसमज होणार नाही यासाठी काळजी घ्या. कार्यक्षेत्रात अडथळांची शर्यत असली तरी तुमचे नेतृत्वकौशल्य व धडाडी उपयोगी पडेल. व्यवसायवृद्धीसाठी तुमच्या सखोल ज्ञानाचा फायदा होईल. नोकरदारांसाठी आर्थिक दृष्टीने चांगला काळ आहे. भागीदारीत व्यवसाय असल्यास पारदर्शक व्यवहार ठेवा. त्यामध्ये अचानक घडामोडी घडू शकतात. शुभ दिनांक : २४, २५, २९.

● कन्या

संमिश्र ग्रहमानाचा आठवडा आहे. मनामध्ये नैराश्य किंवा गोंधळाची स्थिती येऊ देऊ नका.

● वृश्चिक

आठवड्याच्या सुरुवातीलाच कामाचे नियोजन करून कृतीला सुरुवात करावी. मनाचा उत्साह टिकवून ठेवावा लागेल. विचार करण्यामध्ये फार वेळ घालवू नका. तुमच्यामध्ये ऊर्जा, धडाडी चांगली राहणार आहे. आक्रमक वृत्ती व रगावर नियंत्रण ठेवा. आलेल्या अपयशातून पुन्हा उभे राहण्याचा तुमचा गुण कायम ठेवा. आर्थिक स्थिती सर्वसाधारण चांगली राहील. जुनी येणी वसूल होतील. आर्थिक गुंतवणूक तज्ज्ञांच्या सल्ल्याने व कमी प्रमाणात करावी. नाहीतर पैसा अडकून पडेल. धरामधील वातावरण चांगले ठेवण्यासाठी प्रयत्न करावे लागतील. जोडीदाराशी बौद्धिक मतभेद संभवतात. अहंकार त्रासदायक ठरेल. मुलांचे हट्ट पुढच्या तारांबळ उडेल. वडिलोपार्जित संपत्तीचे प्रश्न मार्गी लावता येतील. आवश्यक तेव्हा माघार घ्यावी लागेल. कार्यक्षेत्रामध्ये नवीन प्रकल्प, कल्पना प्रत्यक्षात राबवता येतील. त्यासाठी पूर्ण तयारीनिशी सुरुवात करावी. स्वबळावर कामे पूर्ण करावी लागतील. प्रतिस्पर्धी, हिट शत्रूंचा जशास तसे उत्तर द्यावे लागेल. नोकरदारांना पुढाकार घेऊन योजना पूर्ण कराव्या लागतील. वरिष्ठांच्या मदतीची अपेक्षा ठेवू नका. तुमच्या कष्टाचे, प्रयत्नांचे फळ नंतर मिळणार आहे. शुभ दिनांक : २४, २५, २६.

● तूळ

आठवड्याची सुरुवात लाभाने होईल. एकंदरीत हा आठवडा चांगला जाईल.

रविवार २४/०५/२०२६ ते शनिवार ३०/०५/२०२६

राशीस्वामी शुक्रामुळे भाग्याची साथ मिळणार आहे. आत्मविश्वास चांगला ठेवा. घाईगडबडीत, अतिधाडसी निर्णय घेऊ नये. जिव्हा व अहंकारास यातील फरक लक्षात ठेवा. रगावर व बोलण्यावर नियंत्रण ठेवा. संचित धन वाढेल. प्रवासाचे योग आहेत. थोडे अडथळे आले तरी त्यावर मार्ग निघेल. मनामध्ये अस्वस्थता राहील. कौटुंबिक आघाडी सांभाळावी लागेल. मतभेद, वादविवाद टाळण्यासाठी प्रयत्न करावे लागतील. आक्रमक वृत्ती त्रासदायक ठरेल. जोडीदाराचे वर्चस्व राहील. संततीबरोबर सुसंवाद ठेवा. वारसा हक्क, वडिलोपार्जित स्थावर यासंबंधीचे प्रश्न योग्य रीतीने हाताळावे लागतील. आवश्यक तिथे अनुभवी, ज्येष्ठ व्यक्तीची मदत घ्यावी. कार्यक्षेत्रामध्ये कष्टामध्ये वाढ होणार आहे. संयम राखा. नवीन व्यवहारात कायदेशीर बाजू तपासा. तुमची प्रतिष्ठा सांभाळावी. नोकरदारांनी वरिष्ठांशी मतभेद होणार नाही यासाठी सावधगिरी बाळगावी. भागीदाराचे वर्चस्व राहील. कलाकारांसाठी चांगला काळ आहे. नवीन संधी मिळतील. आरोग्याच्या छोट्या तक्रारींकडेही वेळेस लक्ष द्यावे. शुभ दिनांक : २४, २५, २७

● कुंभ

विशेष सावधगिरी बाळगावी. धरामध्ये थोडे तस वातावरण राहील. जोडीदाराशी वाद टाळा. मुलांसाठी तसेच मौजमजेसाठी अनावश्यक खर्च होऊ शकतो. संततीच्या प्रगतीच्या दृष्टीने काही ठोस निर्णय घ्यावे लागतील. कुटुंबामध्ये तुमच्या बोलण्यामुळे गैरसमज होऊ शकतो. सुसंवाद ठेवा. कार्यक्षेत्रामध्ये प्रगती होईल. स्पर्धांकर अंकुश ठेवता येईल. शांत चित्ताने समस्येवर मार्ग शोधवा. नियमानुसार काम करावे. नोकरदारांना नोकरित बदल करण्याच्या दृष्टीने नवीन संधी मिळू शकते. तुमच्या कामाचे श्रेय तुम्हाला मिळू शकते. काही प्रमाणात धनलाभ होऊ शकतो. कामाची पूर्तता करताना धावपळ होणार आहे. शुभ दिनांक : २८, २९.

● धनु

आठवड्याची सुरुवात काहीशी कंटाळवाणी वाटेल. नंतर उत्साह वाढेल. मानसिकता स्थिर ठेवून निर्णय घ्यावेत. आठवड्याचा उत्तरार्ध महत्त्वाच्या कामांसाठी योग्य आहे. त्याची साथ असली तरीही श्रमाला पर्याय नाही. लाभाचे प्रमाण वाढणार आहे. आर्थिक गुंतवणूक मात्र अतिशय सावधगिरीने करावी. कुटुंब्याही मोहाला, आमिषाला बळी पडू नका. व्यावसायिक प्रगती चांगली होईल. कामानिमित्त तसेच कौटुंबिक सहल असे प्रवास होऊ शकतात. नवीन ज्ञान, माहिती मिळवण्यासाठी प्रयत्न करा. त्याचा व्यवहारत उपयोग होईल. कुटुंबामध्ये संमिश्र वातावरण राहील. ज्येष्ठ्यांच्या आरोग्याच्या समस्या राहतील. त्याचेवळी नवीन वास्तुखरेदी, गृहसजावट यांचेही योग आहेत. मित्रपरिवार व कुटुंबाबरोबर छोटा समारंभ साजरा होईल. मुलांची मानसिकता जपावी. जोडीदाराशी सुसंवाद ठेवा. कार्यक्षेत्रामध्ये नवीन तंत्रज्ञान उपयोगी ठरणार आहे. कामाचा वेग वाढवावा लागेल. नोकरदारांनी अहंकार बाजूला ठेवून कामावर लक्ष केंद्रित करावे. बुद्धीचातुनयि परिस्थिती हाताळावी. कामाचे स्वरूप बदलू शकते. भागीदारीतील व्यावसायिकांना यश मिळेल. आरोग्याच्या तक्रारींकडे दुर्लक्ष न करता वेळीच उपाययोजना करावी. शुभ दिनांक : २६, २८, २९.

● मकर

आठवड्याच्या उत्तरार्ध चांगला ठरेल. सुरुवात थोडी अडचणीने होईल. मनामध्ये नैराश्य, विरक्तीचे भाव जाणवू शकतात. त्यामुळे तुमचा उत्साह टिकवून ठेवणे महत्त्वाचे आहे. मनाविरुद्ध घटना घडल्या तरी संयम ठेवा. कामामध्ये सातत्य अत्यंत आवश्यक आहे. अनेक आघाडांवर लढावे लागेल. तुमची ताकद, ऊर्जा योग्य ठिकाणी वापरावी. आर्थिक आवक चांगली राहील. आर्थिक गुंतवणूक करण्यासाठी योग्य काळ आहे. मात्र तज्ज्ञांचा सल्ला जरूर घ्यावा. तुमच्याकडून चुका होऊ नयेत यासाठी

● मीन

सध्याचे ग्रहमान बघता तुमची मनस्थिती जपणे आवश्यक आहे. महत्त्वाच्या कामांसाठी आठवड्याचा पूर्वार्ध योग्य राहील. आर्थिक बाबतीत फसवणूक होणार नाही याकडे लक्ष द्या. बचत करणे योग्य राहील. बोलताना काळजी घ्यावी. योग्य वेळेत निर्णय घेऊन कृतीला प्राधान्य द्या. लढाऊ वृत्ती उपयोगी पडेल. कामामध्ये संयम व सातत्य ठेवावे लागेल. सर्व आघाडांवर तुम्हाला लक्ष द्यावे लागणार आहे. धरामधील वातावरण चांगले राहील. अनावश्यक खर्चावर मात्र नियंत्रण ठेवा. कुटुंबातील मतभेद टाळण्यासाठी सुसंवाद योग्य ठरेल. सौम्य भाषेचा उपयोग करा. कौटुंबिक व्यवसायात यश मिळणार आहे. जोडीदारासाठी आवर्जून वेळ काढा. मुलांबरोबर वादाचे प्रसंग येऊ शकतात. कार्यक्षेत्रामध्ये नवीन व्यवहार होतील. सरकारी, प्रतिष्ठित संस्थांबरोबर काम कायला मिळेल. मात्र व्यावहारिक बाजू विसरू नका. कायदेतज्ज्ञांचा सल्ला जरूर घ्यावा. नोकरदारांना वरिष्ठांच्या मदतीमुळे फायदा होईल. स्पर्धात्मक परिस्थितीला तोंड देण्यासाठी आधुनिक तंत्रज्ञानाचा उपयोग होईल. वाहन चालवताना काळजी घ्या. शुभ दिनांक : २४, २५, २६ - ज्योतिषपंडित-प्रज्ञा धनंजय, पुणे

ट्रम्प कन्या इव्हॉकाच्या हत्येचा कट इराणी दहशतवाद्याला तुर्कीत अटक

■ वॉशिंग्टन

इराणच्या इस्लामिक रिव्होल्युशनरी गार्ड कॉर्प्स कडून प्रशिक्षण घेतलेल्या एका दहशतवाद्याने इव्हॉका ट्रम्प यांना ठार मारण्याचा कट रचल्याची माहिती समोर आली आहे. २०२० मध्ये अमेरिकेच्या झोन हल्ल्यात इराणी लष्करी अधिकारी कासेम मुलेमानी यांचा मृत्यू झाल्याचा बदला घेण्यासाठी हा कट आखण्यात आला होता.

हा कट दहशतवाद्याला तुर्कीमध्ये अटक झाल्यानंतर उघडकीस आला व नंतर त्याला

अमेरिकेत पाठवण्यात आले आहे. हा कट डोनाल्ड ट्रम्प यांच्या कार्यकाळातील घटनांशी

संबंधित असल्याचे सांगितले जाते. ३२ वर्षीय इराकी नागरिक मोहम्मद बाकर साद दाऊद अल-सादी याने इव्हॉका ट्रम्प यांच्या फ्लोरिडातील घराचा नकाशा मिळवला होता, अशी माहिती

तपासात समोर आली. त्याने सोशल मीडियावर, बदला हा फक्त वेळेचा प्रश्न आहे असा इशाराही दिला होता. तपास यंत्रणांच्या माहितीनुसार, अल-सादीचा संबंध दहशतवादी कारवायांशी व इराण समर्थित संघटनांशी आहे. तो लहानपणापासून इस्लामिक रिव्होल्युशनरी गार्ड कॉर्प्सच्या प्रशिक्षणाशी संबंधित होता व नंतर अनेक हिंसक घटनांमध्ये त्याचा सहभाग असल्याचा संशय आहे. अमेरिकन अधिकाऱ्यांनी या प्रकरणाचा तपास सुरू केला असून पुढील चौकशी सुरू आहे.

पंतप्रधान मोदी-रुबिओ चर्चा व्हाईट हाऊस भेटीचे निमंत्रण

■ नवी दिल्ली

पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांनी आज अमेरिकेचे परराष्ट्रमंत्री मार्को रुबिओ यांच्यासोबत सुरक्षा आणि व्यापार विषयांवर महत्त्वपूर्ण चर्चा केली. यावेळी रुबिओ यांनी अमेरिकेचे अध्यक्ष डोनाल्ड ट्रम्प यांच्या वतीने पंतप्रधान मोदींना व्हाईट हाऊस भेटीचे निमंत्रण दिले. ट्रम्प यांच्या दुसऱ्या कार्यकाळात भारत अमेरिका संबंधांमध्ये व्यापार तणावामुळे चढ-उतार सुरू असताना रुबिओ यांचा हा तीन दिवसांचा भारत दौरा महत्त्वाचा मानला जात आहे.

मार्को रुबिओ यांच्यासोबत

झालेल्या बैठकीत अमेरिकेचे भारतातील राजदूत सर्जिओ गोर हेही उपस्थित होते. या चर्चेत इंडो-पॅसिफिक क्षेत्राचाही समावेश होता. सुरक्षा, व्यापार आणि महत्त्वाच्या तंत्रज्ञान क्षेत्रांमध्ये अमेरिका-भारत सहकार्य अधिक मजबूत करण्याबाबत सकारात्मक चर्चा झाली. भारत हा अमेरिकेसाठी अत्यंत महत्त्वाचा भागीदार देश आहे, असे सर्जिओ गोर यांनी सोशल मीडियावर म्हटले. त्यांनी पंतप्रधान मोदींना लवकरच व्हाईट हाऊसला भेट देण्याचे निमंत्रण देण्यात आल्याचेही सांगितले. पंतप्रधान मोदी यांनी एक्सवरील पोस्टमध्ये म्हटले आहे की, प्रादेशिक आणि

यूपीएससी २०२७ च्या परीक्षांचे कॅलेंडर जाहीर

■ पुणे

केंद्रीय लोकसेवा आयोगाने (यूपीएससी) वर्ष २०२७ साठीचे अधिकृत परीक्षा कॅलेंडर जाहीर केले आहे. आयएएस, आयपीएस, आयएफएस, एनडीए, सीडीएस,

अभियांत्रिकी सेवा, सीएपीएफसह तब्बल २७ परीक्षा आणि भरती प्रक्रियांचा तारखा घोषित करण्यात आल्या आहेत. या वेळापत्रकामुळे लाखो स्पर्धा परीक्षार्थ्यांना तयारीचे नियोजन करण्यास मोठी मदत होणार आहे. आयोगाने परीक्षा, अधिसूचना प्रसिद्ध होण्याची तारीख, अर्ज करण्याची अंतिम मुदत आणि मुख्य परीक्षांचे वेळापत्रक एकाच वेळी जाहीर केले आहे. आयोगाच्या वेळापत्रकानुसार,

संयुक्त भू-वैज्ञानिक पूर्वपरीक्षा १० जानेवारी २०२७ रोजी होणार आहे. त्यानंतर १३ जानेवारी रोजी यूपीएससी नागरी सेवा परीक्षा २०२७ ची अधिकृत अधिसूचना प्रसिद्ध केली जाईल. नागरी सेवा परीक्षेसाठी अर्ज करण्याची अंतिम तारीख २ फेब्रुवारी २०२७ निश्चित करण्यात आली आहे. अभियांत्रिकी सेवा (पूर्व) परीक्षा ३१ जानेवारी २०२७ रोजी होणार आहे. संरक्षण क्षेत्रातील प्रतिष्ठित राष्ट्रीय संरक्षण अकादमी (एनडीए) आणि नौदल अकादमी (एनए) परीक्षा (१) तसेच संयुक्त संरक्षण सेवा (सीडीएस) परीक्षा (१) या दोन्ही परीक्षा ११ एप्रिल २०२७ रोजी पार पडणार आहेत. यूपीएससी नागरी सेवा पूर्व परीक्षा २३ मे २०२७ रोजी होणार असून, त्यानंतर २० ऑगस्ट २०२७ पासून मुख्य परीक्षेला सुरुवात होणार आहे. केंद्रीय सशस्त्र पोलीस दलांमधील अधिकारी पदांसाठी घेतली जाणारी सीएपीएफ परीक्षा ऑगस्टच्या पहिल्या आठवड्यात होण्याची शक्यता आहे.

पेट्रोल पंपवरील कर्मचारी निघून गेले पालकमंत्र्यांच्या इशान्यानंतर विक्री सुरू

■ छत्रपती संभाजीनगर

राज्यातील डिझेल टंचाईचे संकट अधिकाधिक गंभीर होत चालले आहे. अनेक ठिकाणी शेतकऱ्यांना डिझेल मिळत नसल्याने संताप व्यक्त होत असून, काही ठिकाणी निदर्शनेही होत आहेत. छत्रपती संभाजीनगर जिल्ह्यातील शहाजापूर येथे पेट्रोल पंपावर डिझेल टंचाईमुळे शेतकऱ्यांचा संताप उमळल्यावर पालकमंत्री संजय शिरसाट यांना स्वतः जाऊन पेट्रोल विक्री सुरू करण्याचा इशारा द्यावा लागला.

शहाजापूर येथे काल रात्रीपासून शेतकरी मोठ्या प्रमाणावर रांगा लावून डिझेलची प्रतीक्षा करत होते. आज सकाळी डिझेल विक्री सुरू झाल्यावर काही वेळातच ते संपले. डिझेल साठा संपला आहे का? असे शेतकऱ्यांनी विचारल्यावर पंप कर्मचाऱ्यांनी पळ काढला. या प्रकरणाची माहिती मिळताच पालकमंत्री संजय शिरसाट यांनी

पेट्रोल पंपाला भेट देऊन पाहणी केली. मात्र त्यांना उत्तर द्यायला पंपावरील व्यवस्थापक आणि कर्मचारीच तिथे नव्हते. त्यानंतर त्यांनी जिल्हाधिकऱ्यांशी संपर्क साधून चौकशीचे आदेश दिले आणि शेतकऱ्यांना डिझेल न देणाऱ्या पंपांवर कारवाई करण्याच्या सूचना दिल्या. या हस्तक्षेपानंतर अवघ्या एका तासात पंपावर डिझेल विक्री पुन्हा सुरू करण्यात आली. हिंगोली, वाशिम, बुलडाणा, हिंगोली, जळगाव आणि जालना जिल्ह्यांमध्ये अनेक पेट्रोल पंपांवर वाहनांच्या लांब रांगा लागल्या असून, काही शेतकऱ्यांना ट्रॅक्टरवरच रात्र काढावी लागत आहे. पेरणीपूर्व मशागतीच्या हंगाम असल्याने डिझेलची मागणी २० ते २५ टक्क्यांनी वाढली आहे. मात्र पुरवठा अपुरा असल्याने अनेक ठिकाणी 'नो स्टॉक'चे फलक झळकत आहेत. काही भागांमध्ये गोंधळ आणि वादाचे प्रसंगही घडले असून हिंगोली जिल्ह्यात एका पेट्रोल पंपावर दोन गटांमध्ये हाणामारी झाली.

शेतकऱ्यांची क्रूर चेष्टा

पावसाळा सुरू होण्यापूर्वी शेतकऱ्यांना जमिनीची मशागत करून जमीन पेरणीसाठी तयार ठेवावी लागते. त्यासाठी शेतकरी छोट्या ट्रॅक्टर वापरतो, पण आता त्या ट्रॅक्टरमध्ये भरायला डिझेल मिळत नाही आहे. शेतकरी तीन तीन दिवस पेट्रोल पंपावर रांग लावून उभे आहेत. त्यांची ही अवस्था

असताना नेते आरोप करीत आहेत की शेतकरी इंधनाची साठवणूक करीत असल्याने तुटवडा निर्माण झाला आहे. यावर संतप्त होऊन शेतकरी म्हणाला की, आमच्याकडे आताच डिझेल घ्यायला पैसा नाही तर साठवणूक कसली करणार आहेत. साठवणूक होऊ नये म्हणून सरकारने आधी ट्रॅक्टर असल्याचा पुरावा दिला तरच डिझेल देऊ असे फर्मान काढले. हेही शेतकऱ्यांनी मान्य केले, पण आता नवा आदेश दिला आहे की, अधिकृत मान्य कॅन मधूनच डिझेल दिले जाईल. या कॅनचा फोटोही प्रसारित केला आहे. यामुळे शेतकरी प्रचंड चिडला आहे. आम्ही आता हे कॅन शोधत बसायचे का? हे कॅन कुठे मिळतात ते सांगितले नाही. दोन ते सहा हजाराला कॅन आहे म्हणतात. पेट्रोल पंपावरील रांग सोडून आता कॅन शोधत फिरायचे ही शेतकऱ्यांची क्रूर चेष्टा आहे.

शिर्डीत बनणार ३०० किमीपर्यंतची क्षेपणास्त्रे

■ शिर्डी

देशाचे संरक्षण मंत्री राजनाथ सिंह आणि मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांच्या प्रमुख उपस्थितीत आज शिर्डी येथे 'निबे डिफेंस प्रॉडक्शन कॉम्प्लेक्स'च्या क्षेपणास्त्र संकुल आणि तोफगोळा उत्पादन प्रकल्पाचे उद्घाटन पार पडले. या प्रकल्पात १५० किमी ते ३०० किमी पल्ल्यापर्यंत मारा करणाऱ्या क्षेपणास्त्रांची निर्मिती करण्यात येणार आहे.

कार्यक्रमादरम्यान मुख्यमंत्री फडणवीस यांनी उद्योजक गणेश निबे यांच्या कर्तृत्वाचा विशेष गौरव केला. देशाच्या सुरक्षेसाठी निबे यांनी केलेले कार्य महाराष्ट्र आणि संपूर्ण देशासाठी अत्यंत अभिमानास्पद असल्याचे मुख्यमंत्र्यांनी नमूद केले. ते म्हणाले

प्रकल्पाचे उद्घाटन

की, महाराष्ट्राच्या मातीतील एका युवकाने संरक्षण क्षेत्रात उभे केलेले काम संपूर्ण देशासाठी गौरवास्पद

मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस वंदे भारत एक्सप्रेसने शिर्डीला

आहे. आपल्याकडे ७० किमी रेंजपासून थेट ४००-५०० किमी रेंजपर्यंत मारा करणारी शस्त्रे उपलब्ध नव्हती. हा मोठा तांत्रिक उणीव भरून काढण्याचे काम गणेश निबे यांनी केले आहे. निबे यांनी १५०

किमी आणि ३०० किमी रेंजपर्यंत अचूक मारा करू शकणारी स्वदेशी शस्त्रे तयार करून भारताच्या सामर्थ्यात भर घातली आहे. पूर्वी आपण शस्त्रास्त्रांसाठी पूर्णपणे आयातीवर अवलंबून होतो. मात्र आज आपण जगातील सर्वोत्तम झोन आणि मिसाइल भारतात तयार करत आहोत. आत्मनिर्भर भारताचे स्वप्न आज सत्यात उतरताना दिसत आहे. दरम्यान, पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांच्या 'इंधन बचत' आणि 'सार्वजनिक वाहतुकीचा वापर' करण्याच्या आवाहनाला प्रतिसाद देत महाराष्ट्राचे मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी आज मुंबई ते साईनगर शिर्डी असा वंदे भारत एक्सप्रेसने प्रवास केला. या प्रवासादरम्यान वेळेचा सदुपयोग करत त्यांनी रेल्वेच्या सीटवर बसून फायलीची कामे पूर्ण केली.

पर्यावरण व वातावरणीय बदल विभाग

देशाचे जबाबदार नागरिक बनूया, घनकचरा व्यवस्थापनाचे नियम पाळूया.

महाराष्ट्रात १ एप्रिल २०२६ पासून 'घनकचरा व्यवस्थापन नियम २०२६' ची काटेकोरपणे अंमलबजावणी करणे अनिवार्य आहे.

घनकचरा व्यवस्थापन नियम २०२६ अंतर्गत

'बल्क वेस्ट जनरेटर (बीडब्ल्यूजी)' म्हणजे काय?

- दररोज सरासरी १०० किलोपेक्षा अधिक कचरा निर्माण करणाऱ्या इमारती/आस्थापना
- दररोज ४० हजार लिटर पाण्याचा वापर करणाऱ्या इमारती
- २० हजार चौरस मीटरपेक्षा अधिक बांधकाम क्षेत्रफळ असलेल्या इमारती

'बल्क वेस्ट जनरेटरनी (बीडब्ल्यूजी)' करावयाच्या गोष्टी

- राज्यातील सर्व 'बल्क वेस्ट जनरेटरनी (बीडब्ल्यूजी)' तात्काळ आपल्या आस्थापनेची ऑनलाईन पोर्टलद्वारे नोंदणी करणे अनिवार्य.
- 'बल्क वेस्ट जनरेटरनी (बीडब्ल्यूजी)' ओला कचरा, सुका कचरा, सॅनिटरी व विशेष काळजी योग्य कचरा अशा चार प्रकारांत आपल्या परिसरातच कचऱ्याचे विलगीकरण व प्रक्रिया करणे गरजेचे.
- इमारतीच्या परिसरात सध्या अस्तित्वात असलेल्या 'बल्क वेस्ट जनरेटरनी (बीडब्ल्यूजी)' प्रक्रिया न करता येणाऱ्या ओल्या कचऱ्याच्या विल्हेवाट व व्यवस्थापनेसाठी प्रक्रिया करणाऱ्या संबंधित आस्थापना/महानगरपालिका/नगरपालिका यांच्याकडून प्रमाणपत्र मिळवावे.
- 'बल्क वेस्ट जनरेटरनी (बीडब्ल्यूजी)' जैव-वैद्यकीय कचरा अधिकृत संस्थेकडे द्यावा.

- महापालिका, नगरपरिषद, ग्रामपंचायत आणि अधिसूचित क्षेत्रांना लागू
- ओला, सुका, सॅनिटरी आणि विशेष काळजी योग्य असे चार प्रकारात कचऱ्याचे वर्गीकरण आवश्यक
- घर व आस्थापनांमधून कचरा संकलन अनिवार्य
- मोठ्या कचरा उत्पादकांनी स्वतःच्या कचऱ्याचे व्यवस्थापन करणे आवश्यक
- कचऱ्याची वैज्ञानिक पद्धतीने विल्हेवाट लावणे बंधनकारक
- कंपोस्टिंग आणि बायोमिथनेशनला प्रोत्साहन दिले जाणार
- सुका कचरा पुनर्वापरासाठी पाठवणे आवश्यक
- फक्त नॉन-रिसायकल आणि निष्क्रिय कचऱ्याचीच लॅंडफिलमध्ये विल्हेवाट लावली जाणार
- उघड्यावर कचरा टाकण्यास बंदी
- कचरा वाहतुकीसाठी बंद वाहने वापरणे आवश्यक

- मटेरियल रिकव्हरी फॅसिलिटी (MRF) उभारणे आवश्यक
- Reduce-Reuse-Recycle केंद्रांना प्रोत्साहन दिले जाणार
- सिंगल यूज प्लास्टिकविरोधात कडक कारवाई केली जाणार
- नियम मोडल्यास दंड व वापर शुल्क आकारले जाणार

एक पाऊल प्रदूषणमुक्त महाराष्ट्रासाठी!

संपूर्ण तपशीलासाठी <https://mpcb.gov.in> या संकेतस्थळाला भेट द्या.